Ժ. ՏԱՐԻ 2773 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 24 ԱՀԵԿԱՆ 4385 1 ՄԱՅԻՍ 1893 26 ՇԵՎՎԱԼ 1310 ՇԱԲԱԹ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Կ. Պոլիս

درعلیه‌ده غلطه‌ده آره‌ولك غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան կանխիկ արժէք 150
» » Վեցամսեայ » » 75
» » Եռամսեայ » » 40
Օտար երկիրներ Տարեկան Ֆրանք 56
» » Վեցամսեայ » 28
Ընտիր թուղթի վրայ մասնաւոր տպագր. Տարեկան Օսմ. Ոսկի 2
Գաւառաց թղթատարի ծախքը աւելցնել Ղրուշ 50

Խմբագրութեան ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւն ետ չի տրուիր.

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 1/13 ՄԱՅԻՍ 1893

Հեռագրական հարցեր

ԸՆԴԾՈՎԵԱՑ ՊԱՐԱՆԸ

Աւետիսի մէջ ծանուցանելով Սըր Ճէյմս Անտերսընի մահն, յիշեցինք թէ Eastern Telegraph Company հեռագրական Ընկերութեան տնօրէնն ընդծովեայ հեռագրութեան գլխաւոր սատարն ու գործիչն էր։ Կ'արժէ որ երկու խօսք ըսենք ծովի տակէ հեռագիր զրկելու գործին վրայ. զի թէպէտ ցամաքի վրայ բանող օդային հեռագրութեան թելերն ամեն օր կը տեսնենք և քիչ շատ գաղափար ունինք այն մասին, ընդծովեայ հեռագրութիւնն իրեն սեփական խորհրդաւոր վիճակ մ'ունի։

Պարզ թելն որ ձողերու վրայ հաստատուած կը բաւէ ցամաքի ճամբով հաղորդակցութեան դնելու կայարանները, ջուրի տակ խնդրուած ծառայութիւնը չէ կրնար մատուցանել նոյն վիճակի մէջ. Ջուրին բնութիւնն և աղագին ծովերու ծանրութիւնը կրնան ազդել թելին վրայ, որ ապաքէն ամեն վայրկեան խզման վտանգի կ'ենթարկի, ծովային հրէշներու բախումով, հոսանքներէ տարուբերուելով, կամ զարնուելով ապառաժներու և բարձրաբերձ ծառերու անտառներուն որք Ովկիանոսին յատակը կը կազմեն։ Հետեւապէս, պարանը (cable) տարբեր բան մ'է մեր տեսած հեռագրաթելէն։

Մինչ ցամաքի վրայ մէկ թել կը բաւէ երկու կայարաններ հաղորդակցութեան դնելու, ծովու տակէն երկարուած պարանը սովորաբար մէկէ աւելի թելեր կը պարունակէ՝ ընտիր պղինձէ, մեղրամոմի զօրաւոր բաղադրութեամբ մը պատած, որ ջուրին դէմ անթափանցելի կ'ընէ զիրենք։ Մեղրամոմի այս առաջին խաւին վրայ եկած է երկրորդ խաւ մը ձգախէժէ (լասթիք), բայց այն ալ ուրիշ տեսակ բաղադրութիւն մ'է որ արտաքին ազդեցութիւններէ զերծ կը կացուցանէ պղինձի թելերն և կը պահպանէ ելեկտրական հոսանքն։ Ասոր վրայ եկած է երրորդ խաւ մը գզուած կանեփի բաղադրութեամբ, (նաւերու խուլ֊ֆ֊ըին նման), որ արտաքին հարուածներուն դէմ կը պահպանէ ներքին խաւերն, և ինքն ևս զանոնք անթափանցելի կ'ընէ հեղուկ տարրին, և բաց աստի, ձգախէժէ պատեանին եւ արտաքին պողպատեայ շրջապատին միջեւ պատուար մը կը կազմէ. Վերջապէս, զանոնք կը պատէ պողպատեայ թելերու պինդ և պիրկ խողովակ մը, որ ծանրութիւն, հաստատութիւն և տոկունութիւն կուտայ պարանին։ Այս պայմանաց մէջ, պարանն երկու մատի հաստութենէ մինչեւ դաստակի (պիլէք) հաստութեան կրնայ հասնիլ։ Բնականաբար, ծովեզերաց մօտ և նաւահանգստաց մէջ ամենէն հաստ կ'ըլլայ, քանի որ նաւի խարիսխներու և ուրիշ առարկայներու բախելու վտանգն աւելի է, և ամենէն բարակ կ'ըլլայ Ովկիանոսի բացերն, ուր նաւերէ եւ մարդերէ վախ չունի։

Պալէնաները մեծ աղէկ կը ճանչեն հեռագրական պարանը։ Մտերիմ դրացիներ են ծովուն յատակը կամ ովկիանեան անտառներու գագաթը զետեղուած թելին հետ։ Երբ կռնակնին քերուի, կ'երթան կը քսուըրտին այս թելերուն ու շատ կ'ախորժին։ Հեռագրական Ընկերութիւնները միայն չեն ախորժիր այս մտերմական ցոյցերէն։ Ելեկտրական պաշտօնեայներն ալ զօրաւոր հոսանք մը զրկելով կրնային ո՛չ միայն քերել այլ և խորովել այս ծովային հրէշներու կռնակներն — և ուրիշ տեղուանքը։ Բայց ատոր համար պղինձի թելերն աւելի հաստ ըլլալու էին, և երբ թելերն աւելի հաստ ըլլան, Հին Աշխարհին ու Նորին մէջ հաղորդակցութիւն պահելու համար ելեկտրական շատ աւելի զօրութեամբ գործիք և մեքենայք բանեցնել պէտք կ'ըլլայ մեծագոյն ծախքով։ Ուստի, պալէնաները կը յաջողին երբեմն պարանները կոտրել, կամ գէթ սաստիկ պրկմամբ խզել անոնց մէջի թելերը։

Հոս երեւան կուգայ ընդծովեայ հեռագրոյ ընկերութեանց բոլոր կարողութիւնն ու ճարտարութիւնը։ Ծովին տակ հեռագրական պարանն հաստատել գործ մ'է, կոտրածները նորոգելն ալ ուրիշ գործ մը։ Այն ընկերութիւն որոյ տնօրէնն էր Սըր Ճէյմս Անտերսըն, երկու միլիոն անգլ. ոսկի ծախք ըրած էր Անգլիոյ և Հնդկաստանի միջեւ իր պարանն հաստատելու համար միայն։ Թէ՛ շահու և թէ հասարակային դիւրութեան տեսակէտով ամենամեծ կարեւորութիւն ունի խզումներն անմիջապէս դարմանել։ Բազմաթիւ շոգենաւեր կազմ և պատրաստ կը բանին Անգլիայէ մինչեւ Հնդկաստան և Ամերիկա նաւահանգիստներու մէջ կամ մօտերը։ Խզում մը պատահելուն պէս, արուեստագէտ֊պաշտօնեայք կ'ըստուգեն թէ ո՛ր մղոնին վրայ է խզումն, և նոյն մղոնի մօտագոյն գտնուող շոգենաւուն կը հեռագրեն երթալ դարմանել։ Ամեն մեքենայք, գործիք և արհեստագէտ պաշտօնեայք կանխաւ հայթայթուած են։ Շոգենաւը գործի մ'ունի որ երբ ծովուն տակ խորասուզուի՝ միայն հեռագրական պարանը վեր կը վերցնէ։ Աւելի թեթեւ բան բռնել չի բռներ. Աւելի ծանր բան կը թողու չի կրնար վերցնել, և ապահովապէս կը գտնէ պարանն, ու խզեալ ծայրը վեր կ'առնու։ Այն ծայրին կապելով տեսակ մը խարսխանիշ որ ջուրէն վեր կը բռնէ զայն, շոգենաւը կը գտնէ միւս ծայրն ևս, ու երկու ծայրերը ներս առնելով, խնամով պահուած պարանի հատուածներով երկուքը կը միացնէ կէտ առ կէտ և վար կ'իջեցնէ, հազիւ մէկ֊երկու ժամու աշխատութեամբ, և հաղորդակցութիւնը գրեթէ նոյնքան շուտ կը վերահաստատուի ծովու վրայ որքան ցամաքի վրայ։ Ցամաքային հեռագրեր կան որոց վրայ այնքան կանոնաւոր և շուտափոյթ հաղորդութիւն ի գործ չի դրուիր որքան այս ծովային հեռագրաց վրայ։ Սըր Ճէյմս Անտերսընի ընկերութիւնն օրական 45,000 ոսկւոյ հասոյթ կը գանձէ Անգլիոյ և Հնդկաստանի միջեւ ընդծովեայ փոխադրուած հեռագրէ, ըսել է՝ ժամը գրեթէ 2,000 ոսկի, և այս՝ երբ կայ ցամաքային հեռագիր ևս Հնդկաստանի ու Եւրոպիոյ միջեւ։

Արեւելեան Հեռագրական Ընկերութիւնը պարտի իր հասոյթէն բաժին հանել ամեն կառավարութեանց որոց հողին վրայ կայարան ունի։ Ենթադրենք որ Կ. Պոլսէ հեռագիր մը զրկուի Փարիզ՝ ընդծովեայ պարանով։ Հեռագրին տէրը զայն կը յանձնէ օսմ. հեռագրական վարչութեան, նշանակելով թէ պարանով պիտի զրկուի, և կը վճարէ առ մէն մի բառ 65 սանդ. կառավարութիւնը կը գանձէ այս գումար, եթէ յարմար գտնէ հեռագիրն յիշեալ ընկերութեան յանձնել, (որոյ ներկայացուցիչն է հոս Ա. Մէնք՝ հանգուցեալ Անտերսընի եղբօրորդին)։ Հեռագիրը պարանով կը զրկուի նախ ի Ջանթա, ուր այլ և այլ կէտերէ պարանով եկած հեռագիրք կ'ամփոփուին, գիծը չխճողելու համար։ Մարսիլիայէն Փարիզ կ'երթայ՝ Ֆրանսայի մէկ ծայրէն միւսը նոյն ընկերութեան ունեցած զոյգ մը գծերուն վրայէն, որք իբրեւ պահեստ հաստատուած են, Ովկիանոսին մէջ խզում պատահած ժամանակ հեռագիրները Ֆրանսայի ճամբով զրկելու համար։ Երեք ամիսն անգամ մը հաշիւ կը տեսնուի, և յիշեալ 65 սանդիմէն Ընկերութիւնը կ'առնու 45 սանդ., Օսմ. կառավարութիւնն 7 սանդ., Յունաստան 5 և Ֆրանսա 8 սանդ.։ Ուր աւելի շատ կայարան ունենայ, Ընկերութիւնն աւելի շատ բաժին կը թողու օտար կառավարութեանց։ Երբ ցամաքային հեռագրաց վրայ խզում պատահի, ընդծովեայ պարանը տրամադրելի է միշտ, ոչ միայն Կ. Պոլսոյ և Արեւմտեան Եւրոպիոյ այլ և Եւրոպիոյ և Հնդկաստանի ու Ծայրագոյն Արեւելից մէջ. զի Հնդկաստանէն գիծ մը կայ որ միայն ցամաքի վրայէն անցնելով մինչեւ Անգլիոյ հանդիպակաց ծովեզերքը կ'երթայ. (Հնդեւրոպական Հեռագրոյ Ընկերութիւնն)։ Այս Ընկերութիւն դաշնակից է Արեւելեան Հեռագրական Ընկերութեան հետ, եւ փոխադարձապէս ձեռնտու են միմեանց։

Անգլիական ամենէն շահաւոր և ապահով ձեռնարկութիւններէն մին է Eastern Telegraph Company։ Միլիոնաւոր ոսկիներ ծախք եղած են պարանները զետեղելու, հազարաւորք ծախք կ'ըլլան պահպանելու, և այնու հանդերձ ամենէն բարձր շահաբաժինը տուող Ընկերութեանց մին է այս, որոյ հանգուցեալ տնօրէնին տարեկան թոշակն էր 7,000 ոսկի, մինչ Պ. Կլատսթոնի նախարարապետական թոշակը 5,000 ոսկիէն աւելի չէ։ Ճոն Բէնտէր մեծագոյն բաժնետէրն է այս Ընկերութեան, և ընդծովեայ հեռագրութեան իշխանն է նոյն կերպիւ ինչպէս հանգուցեալ Ճէյ Կուլտ իշխանն էր ամերիկեան երկաթուղեաց։ Ինքը, թէպէտ ոչ Կուլտի չափ հարուստ, բայց գոնէ քանի մը անգամ միլիոնատէր է (սթէրլինով)։ Իր ընկերութեան բաժնեթուղթերէն անկարելի է գտնել հրապարակի վրայ։ Կուշտ մարդոյ ձեռքն է ամենքն ալ։ (*)

Ատլանտեան Ովկիանոսին տակ ութ կամ ինն պարաններ հաստատուած են, որք Եւրոպիոյ զանազան կէտերն հաղորդակցութեան մէջ կը դնեն Միացեալ Նահանգաց այլ և այլ կէտերուն հետ։

Բ. Փ.

ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՆԻՒԹԵՐ

ԲԱՐԵԿԱՄՈՒԹԻՒՆ ՀԱՆՐԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԻ ՄԷՋ

Արկայլի Դուքսն անցեալ շաբթուն այցելեց Բէյլի քաղաքն, ուր հանդիսապէս իրեն մատուցուեցաւ պատուոյ քաղաքացիութեան վկայագիրն։ Այս առթիւ բանախօսելով իբր 2,000 քաղաքացեաց գումարման մը մէջ, որք հաւաքուած էին իրենց համակրանքն արտայայտելու, ըսաւ թէ ինք պատուակալ քաղաքացի հռչակելու համար քաղաքային խորհրդոյն տուած որոշումը կ'ընդունի իբրեւ ոչ֊քաղաքական քուէարկութիւն մը։ «Կուսակցութիւններէն անկախ ըլլալն իմ սիրական գաղափարս է, ըսաւ (**)։ Իմ հաստատ համոզումս է թէ մեր քաղաքական գործեր միջամտելու չեն առանձնական կեանքի բարեկամութեան կամ հանրային կեանքի քաղաքավարութեան։ Ճիշդ 40 տարի յառաջ Պ. Կլատսթոնի հետ առաջին անգամ անդամակցած էի նոյն նախարարութեան։ Անհատական կեանքի մէջ, առաջուան չափ լաւ բարեկամներ ենք միշտ, թէեւ քաղաքական խնդրոց վրայ տարբեր կարծիքներ կը դաւանինք հիմա։ Անգամ մը Տիկնոջ մը այցելութեան գացի Լոնտոնի մէջ, և երբ դուռը բացուեցաւ և սպասաւորն իմ անունս ծանոյց, տեսայ որ Տիկինը դէպ ի դուռն յառաջացաւ բոլորովին խռովեալ դէմքով։ Զարմացայ թէ ի՛նչ պատահեր է. վախցայ որ անպատշաճ ժամու մը այցելած չըլլամ. բայց Տիկնոջ ուսին վրայէն նոյն իսկ սենեկին մէջ նայելով՝ ի՞նչ տեսնեմ. —Պարոն և Տիկին Կլատսթոն սեղան նստեր հիւրընկալ Տիկնոջ հետ թէյ խմելու գացած էին, և արդ հետեւեալ ժամանակէ մ'ի վեր հրապարակի վրայ տարակարծիք եմ Պ. Կլատսթոնի, տանտիկինը սոսկացեր է թէ մի՛ գուցէ մեր մի և նոյն սենեկի մէջ գտնուիլը փոխադարձապէս անհաճոյ ըլլայ և վէճ մը բերէ։ Որչափ ուրախ եղաւ տանտիկինն երբ այդպիսի անախորժ բան չպատահելէն զատ ես ալ անոնց հետ սեղան նստայ, և ամենայն զուարթութեամբ խմեցինք մեր թէյն ու զուարճաբանեցինք, և ի վերջոյ ամենայն բարեկամութեամբ ու քաղաքավարութեամբ բաժնուեցանք իրարմէ։»

Արկայլի Դուքսը ժամանակակից ամենէն նշանաւոր Անգլիացիներէն մին է։ Թո՛ղ թէ Արկայլի մեծ և պատմական գերդաստանին շառաւիղն է, Սկովտիոյ մէջ գաւառակի մը տէրն է, մեծահարուստ մարդ է, և Վիքթորիա Թագուհւոյն խնամի է, քանի որ իր անդրանիկ որդին ամուսինն է Ն. Վ. Վեհափառութեան մեծ աղջկան՝ Լուիզ իշխանուհւոյն (Լոռնի մարքիզուհի)։ Բայց Արկայլի դուքսն այս աշխարհիկ հանգամանքներէ զատ վերին աստիճանաւ իմացական մարդ է։ Գիտուն մարդ մ'է որ գրած է փիլիսոփայական եւ տնտեսագիտական նիւթերու վրայ (*)։ Պերճախօս ատենաբան մ'է, որ Լորտերու ժողովոյն և միթինկներու մէջ միշտ ակնածանօք մտիկ կ'ըլլուի ամենէն մեծ առթիւներով և ամեն կարեւոր նիւթոց վրայ։ Սրամիտ հրապարակագիր և քաջ վիճաբանող, 1886էն ի վեր Պ. Կլատսթոնի գլխաւոր ծրագրոյն ամենէն սաստիկ հակառակորդն է լրագրութեան մէջ։ Այս եղած է ապաքէն էական խնդիրն որ երկու բարեկամները բաժնած է իրարմէ։ Գիտական, գրական և խորհրդարանական աշխատութիւններէ մնացած ժամանակը կը նուիրէ բարենպաստ հաստատութեանց նախագահելու և բարեգործութիւնը քաջալերելու, առաջին օրինակն ինքն ընծայելով։ Ամենէն լաւ տիպարն է անգլիացի մշակեալ ազնուականութեան, որ մօրմէն պետական մարդ կը ծնի։ (Արկայլի Դուքսը նաեւ անդամակցած է Ղրիմու պատերազմի ժամանակներէն ի վեր պաշտօնավարող ազատական վարչութեանց մեծագոյն մասին)։

Հանրային կեանքի մէջ անհատական բարեկամութեան աւանդութիւնները շարունակելու մասին իր հայեացք ընդհանրապէս ընդունուած է իր ազգակիցներէն, և այս պատճառաւ է որ պահպանողական և ազատական կուսակցապետք, որքան ալ խորունկ համոզումներով իրարմէ բաժնուած, ընդհանրապէս իրարու բարեկամ մարդիկ են, միշտ յարգանօք կը խօսին իրարու հետ և իրարու վրայ։ Միայն Լորտ Ռանտոլֆ Չըրչիլ նորամուտ պահպանողականն է որ այս աւանդութիւնները քիչ մը խանգարեց վերջերս, թշնամաբար խօսելով հակառակ կուսակցութեան պետերուն վրայ։ Բայց Լորտ Ռանտոլֆ այս մասին շատ հետեւող չունի։

Բ. Փ.

(*).— Ընկերութիւնն ուշիմ բնիկներ ալ կը գործածէ։ Որչափ գիտենք, հայ ելեկտրագէտ Պ. Գալֆայեան էֆ. իբր 20 տարիէ հետէ այս Ընկերութեան մէջ է, և առանձինն ալ կը գործէ ելեկտրական զետեղումներու համար։

(**).—Եթէ Արկայլի Դուքսին «սիրական գաղափարն» է այս, անգլ. հանրածանօթ իմաստասէր և բարեշրջման վարդապետութեան արդի հեղինակ Պ. Հէրպերդ Սբէնսըրի ալ դաւանանքն է այս, որպէս կը տեղեկանանք իր նոր հրատարակած Բ. հատորէն Principles of Ethics Սկզբունք Բարոյագիտութեան գրքին (տպագրութիւն Williams and Norgate), յորում Սբէնսըր կուսակցական վարչութեան անտեղութիւնները կը պարզէ։ Թերեւս ուրիշ առթիւ աւելի երկարօրէն ակնարկենք այս շահեկան հրատարակութեան, որ անշուշտ պիտի հետաքրքրէ հռչակաւոր իմաստասէրին բազմաթիւ սիրահարները։

(*).—Իր իմաստասիրական հեղինակութեանց մէջէն մեր անգլիագէտ ընթերցողաց ուշադրութեան կը յանձնարարենք Reign of Law (Օրէնքին Տիրապետութիւնն) անուն պատուական գիրքն, ուր կը բացատրէ թէ ի՛նչպէս ֆիզիքական, բարոյական և հանրային կեանքի մէջ ամեն բան բնական օրէնքի մը կը հպատակի, թէ կան բաներ որք «գերմարդկային» են, այլ ոչինչ «գերբնական» է։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ.— Օտարահպատակաց Հարցը.— Երեսփ. Ժողովն ի Ֆրանսա բնակեալ օտարահպատակաց վրայ օրէնք մը հաստատեց, որուն համեմատ արհեստ կամ վաճառականութիւն ի գործ դնելու համար Ֆրանսա եկող օտարազգին պարտի մինչեւ մէկ շաբաթ քաղաքապետին զրկել գեկոյց մը՝ իր ո՛վ որ ըլլալն հաստատող վաւերագրով։ Այն ատեն վկայագիր մը կը տրուի իրեն։ Եթէ Ֆրանսայի մէջ ուրիշ քաղաք երթայ բնակիլ, պէտք է մինչեւ երկու օր վիզէ ընել տայ իր վկայագիր։ Անհոգութիւն, դժկամակութիւն կամ սուտ գեկոյց կը պատժուի՝ 50էն 200 ֆր.ի տուգանքով, բնակութեան արգելմամբ կամ ոչ։ Արդէն ի Ֆրանսա բնակեալ օտարաց՝ օրէնքին քուէարկուելէն ետքը մինչեւ մէկ ամիս պայմանաժամ կը տրուի այսպիսի գեկոյց մ'ընելու։ Ֆրանսայէն արտաքսեալ օտարազգի մը որ կը դառնայ առանց արտօնութեան՝ պիտի պատժուի մէկէ վեց ամսուան բանտարկութեամբ ու նորէն արտաքսուի։ Ամեն ոք որ գիտութեամբ կը գործածէ օտարազգի մը որ վկայագիր չունի, 25էն ինչուան 200 ֆր. տուգանք պիտի վճարէ։ Երեսփ. Ժողովը ստուար մեծամասնութեամբ մերժեց հակառաջարկներ, որով կ'ուզուէր տուրք դնել օտարազգիներ գործածող մարդոց վրայ, Նաեւ տուրք դնել օտարազգեաց վրայ՝ ի Ֆրանսա զինուորական ծառայութենէ զերծ մնալուն համար. զի գործարանատէրներ կան որք օտարահպատակներ գործածելը շահաւոր կը գտնեն, նկատելով թէ անոնք զերծ են զինուորական ծառայութենէ, և իրենց աշխատութիւնն ընդհատել չեն պարտաւորիր Ֆրանսայի ծառայելու, զօրակոչերու կամ պաշտօնեայներու պէս։ Բոլոր այս ծրագրին դէմ խօսեցաւ Պ. Ռուվիէ, նախկին վարչապետն, յիշեցնելով թէ հակառակ է 1789 ի սկզբանց որուն համեմատ յօրինուած են ֆրանսական արդի օրէնքներն, և թէ օտարազգիք Ֆրանսայի մէջ կը կատարեն ձեռագործ ծանր աշխատութիւններ որոնք Ֆրանսացիք կը խուսափին։ Այս ծրագիր օրէնքի ոյժ ունենալու համար Ծերակոյտի վաւերացման կը կարօտի։

—Ֆրանսական հպատակութիւն.— Երեսփ. Ժողովը նաեւ օրէնք մը քուէարկեց, որով օտարազգի մը որ Ֆրանսայի մէջ կը ծնի նմանապէս ի Ֆրանսա ծնեալ մօրմէ մը (բայց ո՛չ Ֆրանսայի մէջ ծնեալ օտարազգի հօրմէ), իշխանութիւն ունի չափահաս ըլլալուն պէս առանց ուրիշ պայմանադրութեան մերժել ֆրանսական հպատակութիւնն։ Այսինքն, եթէ օտարազգի մը Ֆրանսայի մէջ ամուսնացած է Ֆրանսուհւոյ մը հետ, իր զաւակ չափահաս ըլլալուն պիտի կրնայ ըսել թէ Ֆրանսացի չեմ ըլլար, և իր հօր հպատակութեան պիտի հետեւի. իսկ եթէ այնպիսի յայտարա-

---

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի (8)

ԼՈՒԻ ԺԱԳՕԼԻՕ

ԻՒՋՕՐԻ ՋԱՂԱՑՔԻՆ ՈՃԻՐԸ

Ա.

ՀԱՐՑԱՔՆՆԻՉ ԴԱՏԱՒՈՐԸ

—Ասիկա քիչ է, բարեկամս, բայց մենք մեր վրձիններովը կ'ապրինք, և գեղարուեստից մէջ բազումք են կոչեցեալ, այլ սակաւք միլիոնատէր։

Պահապանը, տարիքէն կորացած տեսակ մը գեղջուկ—գէթ այնպէս կ'երեւէր—ընդունեց համեստ պարգեւը, և շնորհակալութիւններ տեղաց։

—Աւասիկ ուրիշ մըն ալ որ շատ չի քշեր հայր Պլէզին տունէն կ'երթայ, ըսաւ Մարսէյ դուրս ելնելով։

—Երեւցածէն նուազ ծեր է, պատասխանեց հայր Պուառոն, հազիւ իմ տարիքս ունի։

—Երկա՞ր ատենէ ի վեր կը ճանչնաք զինքը։

Այս պահուս, Լիւս չկրցաւ բռնել ինքզինքն ու սքանչախառն անճառ հետաքրքրութեամբ նայեցաւ հայր Պուառոնին երեսը։ Բոլոր օրն անցուցին նկարելով և գծագրելով. երկու ընկերները անգամ մը իսկ տեղի չտուին՝ իրենց մտածումներն իրարու հաղորդելու բաղձանքին։

Գիշերն, առջի օրուան պէս, իրենց սենեակը քաշուեցան։

Դուռն հազիւ գոցուած՝ Պ. տը Մարսէյ ըսաւ ընկերին.

—Է՛յ, ըսէք նայիմ, պարոն Լիւս...։

Ա՛լ չկրցաւ շարունակել, ոստիկանին աչուըներն անանկ պաղատագին արտայայտութիւն մըն էին առած որ դատաւորը հասկցաւ թէ արտասովոր բան մը կ'անցնէր։

Լիւս, տեսնելով որ իր միտքն հասկցաւ դատաւորը, հանուեցաւ առանց շտապելու։

—Ի՛նչ գեղեցիկ օր էր, ըսաւ եղանակ մը մռմռալով։

—Այո, գեղեցիկ օր մը, պատասխանեց տը Մարսէյ ապշած։

—Ի՛նչ աղուոր գաղափար էր որ ունեցաք զիս հոս բերելո՛վ. այս բանաստեղծական լիճին, այս գեղեցկատեսիլ աւերակներուն մէկ նկարը պիտի պատրաստեմ որուն վրայ պիտի խօսուի Պատկերասրահին մէջ։

—Արդեօք կը խենդենա՞յ, մտածեց տը Մարսէյ։

Լիւս աւարտած էր իր գիշերային արդուզարդը, փչեց լամպարն ու անկողին մտաւ։

Դատաւորն ալ նոյնն ըրած էր, բայց չէր գիտեր ի՞նչ մտածէր իր ստորակարգեալին ընթացքին վրայ, երբ յանկարծ սարսռաց. ձեռք մը բռնած էր իրենը. անմիջապէս գաղջ շունչ մը զգաց որ իր ականջին կը մօտենար, և յետ սա խօսքերը՝ գրեթէ անզգալի հնչիւնով մը.

—Ես եմ, Լիւսը, բնաւ պատասխան մի տաք, փոքրիկ մռմռացում մը չունենաք, ապա թէ ոչ կորսուած ենք. Պուառոնները գիտեն մեր ով ըլլալը և մեր հոս ի՛նչ ընելնիս, մէկ խօսքով պիտի հասկնաք ամբողջ կացութիւնը... Իւզօրի նոր պահապանը իմ պետս է, ոստիկանական նախարարութեան մէջ ոստիկանապետի փոխանորդ է, կատարելապէս ճանչցայ զինքը, բայց ինք բնաւ միտքէն չանցուներ. հոս ղրկուած է խոտորեցնելու համար զմեզ, ամեն օր ջնջելու համար մեր գործն, որպէսզի բան մը չգտնենք... յանցաւորներուն աստիճանը ասկէ դատեցէք որ փոխ֊ոստիկանապետը պաշտօն ընդուներ է խոտորեցնելու մեր խուզարկութիւնները... և ազատելու զանոնք... լաւագոյն կ'ըլլայ վաղն առտու հեռանալ ասկից, վտանգի այսպէս սիրող գործի մը մէջ ոչ մէկ նկատում չպիտի կասեցունէ մեր հակառակորդները, պահ մը չպիտի վարանին զմեզ զոհելու։

—Երբե՛ք, պատասխանեց դատաւորը, շունչը բռնելով, երբեք չպիտի փախնիմ ասանկ միջոցներէ։

Ձայնը՝ որքան ալ տկար, ազդած էր։

—Լաւ, պարոն դատաւոր, պատասխանեց Լիւս, կիմացունեմ ձեզ, ա՛լ ձեր շուքին պէս ձեզի պիտի հետեւիմ, բայց կատարուելիք գործը սոսկալի պիտի ըլլայ և առանց մահուան չպիտի վերջանայ. ես կը ճանչնամ փոխ֊ոստիկանապետ Փաօլերը, բան մը չպիտի կասեցունէ զայն, ոչ իսկ ոճիր մը... այս պահուս իր վրայ մեր ունեցած միակ գերազանցութիւնը սա է թէ բնաւ չի կասկածիր որ մենք զինքը կը ճանչնանք։

«Ձեզի կ'ըսէի որ մեծ գործի ձեռք զարկինք. Հոս ձեր առաջին այցելութիւնը կասկածներ յարուցեր է, լռեցնել տուած ըլլալու են մեր բոլոր ձեռնարկներն ի Փարիզ և ետ չեն կեցեր նոր ոճիր մը առջեւ՝ ազատելու համար ծերունիէ մը որուն վրայ անշուշտ վստահ չէին, և հոս ղրկելու համար ոստիկանութեան ամենէն լաւ պաշտօնեայներէ մին։

—Դուք չէ՞ք հաւտար հայր Պլէզին բնական մահուանը։

—Ոչ, պարոն դատաւոր, շատ յարմար ատենին վրայ հասաւ. ապահով եղէք թէ Պուառոն և իր որդին հրամանով անհետ ըրած են զայն. նոյն իսկ չեմ տարակուսիր որ Փաօլեր հոս եկած է անոնց սիրտ տալու և օգնելու քանդելի գործին մէջ։

—Կացութիւնը կը հասկնամ, պարոն Լիւս, մրմնջեց դատաւորը անանկ ցած ձայնով որ ոստիկանին վարժ ականջն հազիւ յաջողեցաւ որսալ զայն, չի՞ կրնար ըլլալ որ Պուառոններուն սպասուհին անցեալ գիշերուան քնէածական մղձաւանջի տագնապներուն մէջ բառերը պատշաճին ոչ թէ անծանօթ ոճիր մը որուն թելերը կը փնտռենք, այլ պարզապէս հայր Պլէզին սպանութեանը. դիմակաւոր մարդն որուն վրայ կը խօսէր Մարիան, այն ատեն շատ աղէկ կրնար ըլլալ Փաօլերը զոր դուք ճանչցաք, հակառակ իր ծպտումին։

—Միտքէս կ'անցնէր, պարոն դատաւոր։

—Գաղտնիքը հետզհետէ կը թանձրանայ, և ես կը սկսիմ տարակուսիլ թէ պիտի կարենանք յաջողիլ վեր առնելու մէկ անկիւնն այն քօղին որ կը ծածկէ այս խաւարամած գործը. հակառակ այս բանին, որոշած եմ մինչեւ ծայրն երթալ։ Որչափ ալ զօրաւոր ըլլան յանցաւորները զոր փնտռելու ենք եկած հոս, չպիտի համարձակին սպանել Մէնի դատարանին հարցաքննիչ դատաւոր մը։

—Ես այդ համոզումը չունիմ. ըսի ձեզ, ոչ մէկ նկատում չպիտի կասեցունէ զանոնք։ Հաւատացէք, պարոն դատաւոր, ոչինչ մարդ չէ այն որ կրցած է իր ծառայութեան տակ դնել Փաօլերը։

—Կը սոսկացունէք զիս ձեր հետեւութիւններովը։

—Մտիկ ըրէք, ես ապահով եմ որ ամեն բան պատրաստուած էր հոս մեզ ընդունելու համար. Փաօլեր առ նուազն քառասուն ժամու առաջնութիւն ունեցած է մեր վրայ, և ես կը ճանչնամ իր հնարիչ տաղանդը։

—Ի՞նչ պիտի հետեւցունէք։

—Սա թէ նոյն իսկ ապահովութեամբ չենք կրնար խօսակցիլ այս սենեկին մէջ, առանց լսուելու։

—Ի՛նչ, այս վայրկեանի՞ս իսկ։

—Օ՛հ, ապահով եղէք, բերանն ականջի տուած կը խօսակցինք, և երրորդ անձ մը որ այս սենեկին մէջ գտնուի, չպիտի կրնայ իսկ լսել մեր խօսքերուն շշուկը. բայց նոյնը չէ երբէք գիշերուան մեր խօսակցութեան համար. ցած ձայնով կը խօսէինք, այն համոզմամբ թէ Պուառոնները և Մարիան առանձին կը գտնուէին մեզ հետ տունին մէջ, և Փաօլեր, որ արդէն չէր կրնար ամենափոքր տարակոյս ունենալ մեր դիտաւորութիւններուն վրայ, քանի որ գիտէր թէ ես իր խումբէն էի, և որ, բաց աստի, հոս եկած չէ շրջագայելու համար լիճին եզերքը, մեր բոլոր ըսածները լսած ըլլալու է թաքստոցէ մը զոր մեր գալէն առաջ ժամանակ ունեցած է պատրաստելու։

—Եւ ըստ ձեր կարծեաց հիմակ ի՞նչ պիտի ընէ այս Փաօլերը։

—Հիմակուհիմա ոչինչ՝ եթէ ոչ լրտեսել մեր շարժումները, մեր բոլոր խուզարկութիւնները, օգնութեամբ Պուառոններու և իրենց սպասուհին։ Եթէ բան մը չգտնենք, պիտի թողու որ մենք շնորհք մեկնինք, բայց եթէ ուզենք մեր նպատակն ի գործ դնել կամ դիպուածով կարենանք գտնել ոճրին բուն հետքը, ըսի ձեզ, պարոն դատաւոր, երկուքս ալ պիտի կորսուինք։

—Եւ այս խաղին մէջ մեր հակառակորդները ամեն միջոցներն ի ձեռին ունին։

—Մենք մեծ օժանդակ մը ունինք որ իր արժէքն ունի այս գործին մէջ։

—Ո՞րը։

—Ըսի ձեզ թէ Փաօլեր բնաւ միտքէն չանցուներ թէ զինք ճանչցած եմ, և այս բան այնքան կարեւորութիւն ունի որ՝ եթէ մեզի նպաստաւոր չըլլար, պիտի պարտաւորէինք հեռանալ ասկից։ Փոխ֊ոստիկանապետը խղճմտօրէն պիտի խաղայ իր գեղջկի պահապանին դերը, և այսպէս թող պիտի տայ որ մենք ալ մեր նկարչի դերը խաղանք։

—Բայց քանի որ կը ճանչնայ մեր ո՛վ ըլլալը, այդ բանը կարեւորութիւն չունի։

(Շարունակելի)

ութիւն մը չընէ, ֆրանսական հպատակ պիտի ըլլայ։ Բայց եթէ իր հայրն ալ Ֆրանսայի մէջ ծնած էր, ինք անպատճառ ֆրանսահպատակ կ'ըլլայ։ Այս նոր օրէնքով ֆրանսական կառավարութիւնն իշխանութիւն ունի ֆրանսական հպատակութիւնը զլանալ առ այն իրաւունք ունեցող անձերու որք անարժան կը նկատուին իրենց վարմունքով ու ընթացքով։ Բայց կառավարութեան այսպիսի որոշման դէմ կարելի է Պետական Խորհրդոյն բողոքելով դատ պահանջել։

ՍՈՐՊՈՆԻ հին շէնքն, որ արդէն երեք կողմերէ պաշարուած է նոր շէնքերով, պիտի անհետի ի մօտոյ, ի բաց առեալ մատուռէն ուր կը գտնուի Ռիշլիէօ թաղուած, և ուր իւր դրան, 1793ին տարուած, 1867ին իւր տեղը դրուած է նորէն։ Շինուածանիւթք պիտի վաճառին Մայիսի 8|20ին, և ճակատն ու քառանկիւնը, Լուի ԺԴ Թագաւորի օրով կառուցեալ, պիտի վերնան մէջտեղէն։ Ոմանք կը բողոքեն քանդման դէմ այն պատմական սրահներուն ուր խօսած են Վիքթոր Քուզէնի, Կիզոյի, Վիլլմէնի և Փօֆուսայի Սէնդ Իլէրի նման հրապարակախօսներ։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ կայսերական Պանքան իւր զեղչի սակն 100ին 4 բարձրացուց։

ՏՕՏՕ ԶՕՐԱՎԱՐ՝ յաղթողն Տահոմէի Մարսիլիա հասաւ, և զինուորական և քաղաքային իշխանութեանց և բազմութեան կողմէ խանդավառ ընդունելութիւն գտաւ։ Փողոցները դրօշներով զարդարուած էին։

ՍԵՐՊԻԱ.— Ելմտական նախարարը կը բանակցի գերման խմբակի մը հետ, 40 միլիոն ֆրի նոր փոխառութեան մը կնքման համար։

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ նոր նախարարութիւնը կազմեց Պ. Սօդիրօբուլօս, որպէս ծանուցինք երէկ, ինքն ստանձնելով նաև ելմտական նախարարի պաշտօնը, քանի որ փոխառութեան խնդիրն ամենէն մեծ խնդիրն է Յունաստանի համար։ Պ. Ռալլի արտաքին գործոց, Պ. Բօբբա ներքին, Պ. Բանարիս ծովային գործոց նախարար անուանուած են։

Պ. ԹՐԻՔՈՒՓԻՍ անգլ. փոխառու խմբակին ըսած էր թէ առանց Երեսփ. Ժողովոյ հաւանութեան չի կրնար ընդունիլ իրենց այն պահանջումը թէ հսկող անգլ. մասնախմբին անդամոց թոշակներն հելլէն Պետութեան կողմէ վճարուին։ Այս օրաձգում Անգլիացւոց գործին չեկաւ։ Ըսին թէ բարձրագոյն կողմէ խոստում մը եթէ տրուի՝ զիրենք կը գոհացնէ։ Թագաւորը պատասխանեց թէ մինչև որ Երեսփ. Ժողովն չարտօնէ, այդպիսի խոստում մը պէտք չէ տրուի, և Պ. Թրիքուբիս մէկ ամիս պայմանաժամ խնդրեց Խորհրդարանին հաւանութիւնը ձեռք բերելու։ Ասոր վրայ բանակցութիւնք խզուեցան, մանաւանդ որ սեղանաւորական հրապարակին վիճակը մի քանի շաբաթէ ի վեր գէշցած էր։ Շատ Յոյներ ծանրապէս վհատուեցան և Աթէնքի լրագիրք խստիւ կը քննադատեն զՊ. Թրիքուբիս։

ՍՊԱՆԻԱ.—Ելմտական նախարարը ծանոյց Երեսփ. Ժողովոյն թէ Խնամակալ Թագուհին իւր տարեկան ռոճիկէն մէկ միլիոն ֆր. թողած է հանրային գանձուն։ Ժողովն խանդագին ծափահարութեամբ ընդունեց այս առատասրտութեան լուրը։

ԻՏԱԼԻՈՅ երեսփոխանք հանգիստը սիրող մարդիկ են։ Եւ այս բնական է։ Այն գեղեցիկ և հարուստ կլիմային տակ ո՞վ կ'ուզէ յոգնիլ։ Dolce far niente. Խորհրդարանական արձակուրդի պայմանաժամը լմնցած է և երեսփոխանք դեռ չեն երևիր ի Հռոմ։ Չեն կրնար իրենց պարտէզներէն, այգիներէն և արտերէն զատուիլ։ Երեսփ. Ժողովոյ նախագահն և համայն լրագրութիւնք կը բողոքեն այս երեսփոխանական գործադուլին դէմ։

ՍԿՈՎՏԻՈՅ մէջ պետական Եկեղեցւոյն (Երիցական) ջնջումն 180ի դէմ 246 ձայնիւ քուէարկեցաւ այս երեքշաբթի Երեսփ. Ժողովէն, Ազատականաց պահանջմամբ։

ԱԶԳԱՅԻՆ
ԼՈՒՐԵՐ

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը ցաւակցական գիր մը ուղղեց առ Վսեմ. Գէորգ պէյ Երամեան, ի Փարիզ, իր բարեյիշատակ կողակցին՝ Տիկին Էպրու Երամեանի մահուան առթիւ։

Դատաստանական Խորհուրդն երէկ իւր շաբաթական նիստը կազմեց ի Պատրիարքարան ընդ նախագահութեամբ Պատրիարքական Գեր. Փոխանորդ Հօր և զբաղեցաւ ամուսնական խնդիրներով։

Պրուսայէն կը հաղորդեն թէ վիճակին գաւառական ժողովն ընդուներ է Ամենապատիւ Գեր. Բարթողիմէոս Սրբազանի հրաժարականը։

Վաղը, կիրակի, 2 մայիս, յատուկ հրաւիրանօք պատարագ պիտի մատուցանեն՝ Գեր. Մատթէոս եպիսկոպոս Իզմիրլեան ի Բերա Ս. Երրորդութեան եկեղեցին, Գեր. Գրիգորիս եպիսկոպոս Ալէաթճեան՝ Պէօյիւքտէրէի եկեղեցւոյն մէջ և Պատրիարքական Գեր. Փոխանորդ Հայրն՝ Գումգաբուի գլխաւոր եկեղեցւոյն մէջ։

Մաքրիգէօյի Ներսէսեան վարժարանի անօրէնութիւնը կը հաղորդէ գիւղին պատ. ազգայնոց, թէ յետ այսօրիկ, ամեն կիրակի, ժամ 8էն 10, վարժարանը բաց և պատրաստ է հայերէն, թուրքերէն, ֆրանսերէն լեզուաց և զանազան ուսմանց մասին նախնական կրթութիւն մը տալ երկսեռ տղայոց ինչպէս նաև այն հասակաւոր անձանց որք ուրիշ օրեր, զբաղմանց պատճառաւ չկրնալով վարժարան յաճախել, կը փափագին իրենց ուսումնական վիճակը մասամբ բարւոքել, բոլորովին ձրի և կամ փոքրիկ կամաւոր նուէրով մը որ պիտի ձգուի գանձանակի մը մէջ։

Կեսարիոյ Առաջնորդ Գեր. Տրդատ Ծ. վարդապետ Պալեանի «ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՍՈՒՐԲ ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ ԵՒ ՍՐԲԱԶԱՆ ՏԵՂԵԱՑ» աշխատասիրութեան առաջին հատորին երրորդ մասն ի լոյս ընծայուած է։ Աւելորդ է այս գրքին օգտակարութեան ու ընծայած շահեկանութեանը վրայ երկարօրէն խօսիլ, վասնզի ինքնին յայտնի է այն՝ նիւթին կարեւորութեանը բերմամբ։

Վերջին լուրեր

ՍԱԼԱՄԼԸՔԻ արարողութիւնը տեղի ունեցաւ երեկ Համիտիյէ մզկիթին մէջ։ Միջօրէին Վեհ. Սուլթանը փառաւոր կառքի մը մէջ բազմած նոյն մզկիթը գնաց և ուրբաթօրեայ աղօթքը կատարելէ յետոյ կայս. պալատ վերադարձաւ։

Հիւրանոցին մէջ կը գտնուէին պարսկական դեսպանը, խորհրդականն ու առաջին Թարգմանը, Բելճիքայի պարսկական դեսպանը, շուէտական դեսպանն ու առաջին Թարգմանը, պելճիքական նախորդ դեսպանն ու առաջին Թարգմանը, Պելճիքի ճաբոնական դեսպանը, ֆրանսական ու աւստրիական դեսպանատանց պաշտօնեաները, հրամանատարք ու սպայք, յիսուն և հինգի չափ հունգարացի զբօսաշրջիկներ և հարիւր յիսունի չափ օտարազգի զբօսաշրջիկներ։ Ներկայից ոմանք սենեկապետաց միջոցաւ արժանացան կայսերական մեծարանաց։

Վեհ. Սուլթանի մզկիթ երթալու և անկէ վերադառնալու պահուն հունգարացի զբօսաշրջիկները բարեւի կեցան և իրենց լեզուաւ «կեցցէ Վեհ. Սուլթան» գոչեցին։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԻՒՆ.— Երէկ, ուրբաթ, Սէլամլըքի արարողութենէն յետոյ պարսկական դեսպան Խանատուլլահ խան, պելճիքական նախորդ դեսպան Պ. Հուբէր և Պելճիքի ճաբոնական դեսպան Աւոքի գերապատիւն յաջորդաբար Վեհ. Սուլթանին ներկայանալու պատիւն ունեցան։

ԿԱՅՍ. ՇՆՈՐՀ. — Կրթական նախարարութեան կողմէ կարգեալ պաշտօնեայք կը յարունակեն բաշխել այն դրամական պարգեւներն, զորս Վեհ. Սուլթանը շնորհած է՝ Խըրքայի Շէրիֆի օրը բարեւի կեցող իսլամ, քրիստոնեայ և հրեայ վարժարաններու աշակերտաց և ուսուցչաց։ Այդ առթիւ իւրաքանչիւր վարժարանի կողմէ Կրթական Նախարարութեան կը յանձնուին երախտագիտութեան ուղերձներ, մատուցանելու համար յոտս կայսերական գահոյից։

ԿԱՐՆՈՅ ու շրջակայից մէջ տիրող երաշտութեան պատճառաւ աղքատ ժողովուրդն՝ իր ապրուստը ճարելու համար դժուարութեանց մատնուած ըլլալով, կուսակալութիւնը ազդու միջոցներ ձեռք առած է։ Շրջակայ նահանգներէն ալ օգնութիւնք կուգան։ Ամասիայէն 650,000 օխա ալիւր պիտի ղրկուի ի Կարին։

—Կարինէն ապրիլ 30 թուականաւ կը հեռագրեն թէ պարսկական Թղթատարութեան այն պաշտօնեայք, որք Թղթատարական պայուսակները ժամանակին փոխանակելու համար խորհրդակցութիւններ պիտի կատարեն օսմանեան Թղթատարական պաշտօնէից հետ, հինգշաբթի իրիկուն սահմանագլխոյն վրայ գտնուած Բանիյէ անուն տեղը ժամաներ են։

ՅՈՒՆԱՑ Պատրիարքարանի ընտրողական ժողովն խառն ժողովոյ հրաժարեալ անդամ Շիշմանօղլու Բօսթաքի էֆէնտիի տեղ նոյն ժողովոյ անդամ ընտրեց փաստաբան Բօսթաքի Բօսթանճիօղլու էֆէնտին։ Նոյնպէս հիւանդանոցի հոգաբարձութեան անդամներէն հրաժարեալ Արսոնիօղլու էֆէնտիի յաջորդ կարգեց Լէֆթերիատի էֆէնտին։

Յետոյ Մետրապոլիտներու ժողովն ի նիստ գումարուելով Մաղնիսայի և Գուշատայի Մետրապոլիտ կարգեց Միտիլլի Մետրապոլիտ Տ. Քօնսթանդինոսն, Միտիլլի Մետրապոլիտ՝ Տիմէթօքայի Մետրապոլիտ Տ. Մելէթիոսն և Տիմէթօքայի Մետրապոլիտ՝ Կէօրիւճէի Մետրապոլիտ Տ. Փիլիփպոսը։

—Եէնիգափուէի յոյնաց հիւանդանոցին կանանց յատուկ մասը պիտի ընդարձակուի, որուն համար հազար հինգ հարիւր ոսկւոյ ծախք մը հաշուած է։

ՃՕՀՕՐԻ Վեհապետ Ապուպէքիր խան, որ հինգշաբթի իրիկուն Վիեննա ուղեւորեցաւ եւրոպական կառախումբով, Ադրիանուպոլսէն անցնելուն, կուսակալութեան կողմէ յատուկ պաշտօնեայք ղրկուեր են երկաթուղւոյ կայարանն և ողջերթ մաղթեր են։

Ապուպէքիր խան Ճիսրը Մուսթաֆա փաշայէն հեռագիր մը ուղղելով առ Վեհ. Սուլթանն, շնորհակալութիւն յայտնած է Կ. Պոլիս գտնուած պահուն իրեն նկատմամբ եղած սիրալիր ընդունելութեանց համար։

ՌՈՒՍԱՑՒՈՑ դեսպան Պ. Նէլիտօֆ, որ Լիվատիա կը գտնուի, երկուշաբթի օրը մայրաքաղաքս պիտի վերադառնայ։

ԿՐԹԱԿԱՆ նախարարութեան ելմտական ու վարչական գործառնութիւնները քննելու համար կայս. Իրատէով կազմեալ յանձնաժողովն իւր պաշտօնն աւարտելով, տեղեկագիր մը մատուցած է Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին։ Այդ տեղեկագիր յանձնուած է Պետական Խորհրդոյ, որ ուրիշ յանձնաժողով մը պիտի կազմէ։

ԹԻՖԹԻՔ. — Երկրագործութեան վարչութիւնը ինչ ինչ միջոցներ խորհած է Թուրքիոյ մէջ թիֆթիկի բերքն աճեցնելու նպատակաւ և առ այդ ծրագիր մը մատուցած է Բ. Դրան։ Այդ առթիւ այլ և այլ տեղերէ տեղեկութիւններ պահանջուած են։

ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ և Թղթատարական վերատեսուչ Հասան Ալի էֆէնտիի նախագահութեամբ կազմեալ յանձնաժողով մը որոշած է նոյն վերատեսչութեան ելմտացոյցին ծախուց գլխուն վրայ յաւելում՝ ընելու համար արտօնութիւն խնդրել, Պոլսոյ ու Ղալաթիոյ Թղթատարատանց և Պոլսոյ ու Բերայի հեռագրատանց համար աւելնալիք պաշտօնէից ամսաթոշակներուն յաւելման համար։

ԱՅՏԸՆԻ նահանգին մէջ չոր բակլայի այս տարուան հունձքը 35 միլիոն օխայի չափ կը հաշուի. իսկ արմաւեաց համար կ'ըսուի թէ անցեալ տարուընէն քիչ պիտի ըլլայ։

ԶԲՕՍԱՆԱՒ.— Երէկ, Պիրէօսէն Կ. Պոլսոյ նաւահանգիստը ժամանեց անգլիական զբօսանաւ մը՝ 450 տակառաչափ տարողութեամբ։ Զբօսանաւուն մէջ կը գտնուին այր ու կին ութը անգլիացի զբօսաշրջիկներ։

ԶՄԻՒՌՆԻՈՅ օտար ապրանաց մաքսատան մարտ ամսոյ հասոյթք անցեալ տարուան նոյն ամսոյ հասոյթէն 2500 ոսկի աւելի եղած են։

—Զմիւռնիոյ Թաղապետութեան որոշմամբ՝ Մէճիտիյէն երեսուն երեք գրուշէն՝ եզան միսը 9 գրուշի պիտի վաճառուի, գառնուկինը՝ 9½ի և ոչխարինը 10ի։

—Գասապայի երկաթուղւոյ ընկերութիւնն մտադիր է հարիւրին քառասուն համեմատութեամբ զեղչ մը ընել ուղեւորաց յատուկ սակացոյցին վրայ։

—[illegible] լրագրոյ արտօնատէր Ահմէտ Ճէլալէթ պէյ արտօնութիւն ստացեր է տպարան մը հաստատելու, ուր թուրքերէն, ֆրանսերէն, յունարէն, հայերէն և հրէայերէն գրքեր և այլն պիտի տպագրէ։

ՄԱՏԵՆԱԴԱՐԱՆ.—Վախճանեալ Ահմէտ Վէֆիք փաշայի մատենադարանն, որ զանազան լեզուաւ 3850 հատոր գրքերէ կը բաղկանայ, յուլիս 15էն սկսեալ ի վաճառ պիտի հանուի։

ԿԱՌՔԻ ԱՐԿԱԾ.— Երէկ, Պապը-Ալի Ճատտէսիին մէկ ձիով կառք մը կ'իջնէր արագաչու, երբ ձին յանկարծ խրտչելով կ'երթայ կը զարնուի նպարավաճառի մը խանութի ապակեդարանին, զոր ջարդուփշուր ընելէ ետք ներս կը մտնէ, ուր աւելի ևս խրտչելով գրգռուելով, հոն գտնուող կերակուրի սաները, մածունի ամանները, պանիրը, լուբիա, բրինձ, իւղ, շաքար, աղ, վերջապէս ի՛նչ կայ չի կայ տակնու վրայ կ'ընէ, և, կերակուր ուտող տղու մըն ալ զարնելով ոտքէն կը վիրաւորէ զայն։ Կառքին մէջ գտնուող Աթաուլլահ էֆ. կրօնական բարձրաստիճան պաշտօնատար մը, և իւր փեսան Ահմէտ Իհսան էֆէնտի, արտօնատէր Սէրվէթի Ֆիւնունի լրագրին, կը յաջողին ողջ առողջ դուրս նետուիլ կառքէն։

Խանութին մէջ գտնուող կրակը թափելով քարիւղի սնտուկները կրակ կ'առնեն, բայց չորս կողմէն օգնութեան հասնելով, կը յաջողին հրդեհի մը առաջքն առնել։ Վիրաւոր տղան դեղարան մը տարուելով պէտք եղած դարմանները կ'ընդունի։ Սրունքը, ուր խոշոր վէրք մը բացուած կայ, շատ ուռեցած է։ Այդ անակնկալ կոտորածի պահուն, յորում խեղճ նպարավաճառը կը տեսնէր իր ապրուստի միջոցներուն քայքայումը ձիուն սրունքներուն տակ, ուրիշ բան չի մնացեր էր եթէ ոչ իր ապառիկի տետրակը զոր թեւին տակ առնելուն պէս դուրս կը նետուի, իր գլխուն եկած փորձանքը պատմելով ամենուն լալագին։

* * *

Նոյնպէս երէկ, ժամը չորսին ատեններ, մասնաւոր կառք մը որ Թօփխանէ կ'երթար, Թօփհանէլլար անուն տեղը շատ նեղը կը մըտնէ, վասն զի ուրիշ կառքեր և թրամուէյներ ի մի համախմբուած էին ճամբուն այդ մասին վրայ։ Յիշեալ կառքին ձիերուն փոկերը կը խզուին և այս միջոցին՝ կառքին կրած ցնցումէն՝ գետին կը գլորի կառապանին քով նստող սպասաւորը և մարմնոյն այլեւայլ կողմերը կը վիրաւորուին։ Շուտով օգնութեան կը փութան չորս կողմէն, կը վերցնեն խեղճ սպասաւորը և ողջ առողջ դուրս կը հանեն կառքին մէջ գտնուող Թուրք տիկինները։

ՄԱՀԱՑՈՒՑԱԿ.—Անցեալ մարտ ամսուն առողջապահական վարչութեան տումարաց մէջ արձանագրուած են հետեւեալ մահերը.

	այր	կին	գումար
Իսլամ	386	417	803
Քրիստոնեայ	255	228	483
Հրեայ	34	29	63
	675	674	1349

Ասոնց 7ը ծաղկախտէ։ Անցեալ տարուան մարտ ամսուն 1066 մահեր պատահած էին (10ը ծաղկախտէ), որով այս տարուան մարտ ամսուն 283 մահեր աւելի պատահած են։

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ. — Հիսնը-Մանսուրէն ապրիլ 30 թուականաւ կը հեռագրեն թէ այս հինգշաբթի գիշեր երկու անգամ երկրաշարժի սաստիկ ցնցմունք զգացուեր են, առանց վնաս մը պատճառելու։

ՍԻՆՈՊԻ ԼԻՃԵՐԸ. — Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութիւնն հեռագրեր է մասնագէտ խորհրդական Պ. Կոլանի և Սերվիզէն էֆէնտիի, որք պաշտօնով Ինէպօլու ղրկուած էին, իրենց պաշտօնն աւարտելէ ետքը, Սինոպ երթալ, նոյն գաւառին լճերուն ցամաքեցուցման խնդիրը քննելու։

ՇԱՔԱՐԻ գինն Եւրոպայի մէջ անկում մը կրած է։

ՍԱՄՈՍ կղզւոյ անցեալ տարուան տասանորդի տուրք հասոյթը՝ նախորդ տարուան հետ բաղդատելով 750,000 ղրուշ պակաս եղած է, որուն գլխաւոր պատճառը կը համարուի ֆրանսական մաքսատուրք յաւելումը։

ԾԱՂԿԱԽՏ. — Լէմնոս կղզւոյն մէջ ծաղկախտ երեւան ելած է, սակայն մահ չի պատահիր։

ԷՆԿԻՒՐԻԷՆ կը գրեն թէ Ակաչ գաւառակին մէջ գառնուկներն կորեր են ձըմեռուան սաստկութենէն և այդ պատճառաւ ժողովուրդը բաւական վնասուեր է։

ԲԱՂԷՇԷՆ կը գրեն թէ կինճ գաւառի և Գուլպ ու Ճապաղ Ջուր գաւառակաց մէջ հաստատուելիք նախնական դասարանք կազմակերպուած և գործի սկսած են։

ԲԺՇԿԱԿԱՆ վարժարանի քաղաքային ճիւղին քննութիւնք պիտի սկսին մայիս 10ի երկուշաբթի օրն և պիտի աւարտին յունիս 24ին։

Նոյն վարժարանի այս տարուան շրջանաւարտներէն Մէնճէտ, Րիզա Նուրի, Րաիֆ, Արմենակ Կարապետ և Լեւոն Համամճեան էֆէնտիներն հինգշաբթի օրն իրենց բերնի քննութիւնները տուին և այսօր ալ իրենց վկայականները պիտի ստանան։

ԾՈՎՈՒ ՎՐԱՅ.—Պ. Պ. Վիլսըն և ընկ. Հըլի պատկանող անգլիական Նէթօ շոգենաւը մայիս 4ին (Ն. Տ.) Սեւ ծովէն գալու միջոցին մեքենայի խանգարում մը ունենալով չէր կրցած ճամբան շարունակել։ Մայիս 7ին, հելլենական Աննէթա շոգենաւը, նաւապետ Վլասօբուլօ, հանդիպեցաւ արկածեալ շոգենաւին և ուզեց իր ետին կապել զայն։ 24 ժամու անօգուտ ջանքերէ ետք, գրեթէ բոլոր պարաններն ջարդուած ըլլալով, Աննէթա կը ստիպուի լքել անգլիական շոգենաւն և Վոսփոր մտնել, ի զուր առաջարկելէ ետք Նէթօի նաւապետին որ զինքն ու նաւազներն իր մէջ առնէ։ Շոգենաւուն գործակալներն իմանալնուն պէս անոր օգնութեան կը ղրկեն երկու նաւաքարշ շոգենաւեր, Փորթ և Փէհլիվան։ Նէթօն քաշած ատեննին այս երկու հէք շոգենաւեր ալեկոծութենէն իրարու կը զարնուին և Փէհլիվան կ'ընկղմի։ Բարեբախտաբար նաւաստիները կ'ազատին Փօրթի մէջ ապաւինելով։ Այս վերջինը տեսնելով որ վնասուած է ընդհարումէն և անկարելի է որ առանձինն կարենայ քաշել Նէթօն, կը ստիպուի ինքն ալ լքել հէք շոգենաւն ու նախընթաց օր Պոլսոյ նաւահանգիստը կը դառնայ։

Նորվեկեան շոգենաւ մը, որ Նէթօի հանդիպած է, յաջողեր է իր ետին կապել զայն և բերել Վոսփորի բերանն ուսկից Սթէֆանօ նաւաքարշ շոգենաւը Սալը-Բազարի առջեւ բերեր է զայն։

ՀՐԴԵՀ.—Երէկ ժամ 4ին հրդեհի սկզբնաւորութիւն մը տեղի ունեցաւ Պանկալթի Զայըր փողոց տան մը վերի յարկի սենեակէն, սակայն տեղւոյն ոստիկան Մուսթաֆա էֆէնտի և ոստիկան-զինուորաց տասնապետ Մէհմէտ աղա անմիջապէս օգնութեան փութալով վտանգին առաջքն առին։

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

Վաղը, կիրակի գիշեր, Գոնգորտիայի Թատրոնին մէջ Մնակեան Թատերախումբին կողմէ պիտի ներկայացուի ԿՈՅՐԸ ԵՒ ԿՈՒԶԸ, Թատերգութիւն հինգ արարուած ի նպաստ Պ. Սմբատ Բէյաճեանի, գործունեայ նուագածու Մնակեան խումբին։ Տիգրան էֆ. Զուխաճեան և Պ. Բիբինօ Կայճանօ իրենց աջակցութիւնը պիտի նուիրեն Մնակեան խումբին, զանազան գեղեցիկ հատուածներ նուագելու համար։

ՀԱՃՈՒԵՑԱՐԴԱՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՅՐԻ ՏԻԿԻՆ ՖԼԱՄԱՆԻ ՎԱՃԱՌԱՏԱՆ
ՄԱՐԶԻ ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԻՒՆՔ
303, Բէրա, Մեծ Փողոց—[illegible]
Տէքէլէ

Վաճառման երկրորդ եւ վերջին շրջանը պիտի սկսի երկուշաբթի, 5 մայիս, գիններուն վրայ նոր զեղչով մը։
Վաճառումը կանխիկ է եւ մէկ գին։
Բերա 12 մայիս 93։ 579 2–3

ՄԱՀԱԳՈՅԺ ԶԱՆԴԸՐԸԷ

Զանդըրըէ Ապրիլ 23 թուով և Կ. Ս. Անբիճօղլեան ստորագրութեամբ մեզ ուղղեալ նամակ մը կը գուժէ մահն Տիկին Կիկիլզար Դ. Խոպճըրեանի (ծնեալ Թ. Փօչունեան ի Կիւրին), 33 տարեկան ծաղիկ հասակին մէջ։ Բարեկիրթ և ազնուասիրտ կին մ'էր, որ տեղւոյն կրթական գործին ընդ երկար սատարած է, իբրեւ խնամակալուհի ազգային վարժարանին։ Իւր աղքատասիրութեամբ, բարեպաշտութեամբ եւ պարկեշտութեամբ, ո՛չ նուազ քան իւր զգօնութեամբ, գովելի օրինակ մը հանդիսացած էր տեղւոյն Հայուհեաց։ Քաղաքացիք, առանց կրօնի խտրութեան, մասնակցած են Խոպճըրեանց վաղաժամ սուգին։ Յուղարկաւորութիւնը փառաւոր եղած է։ Հայ Եկեղեցւոյ մէջ կատարուած կրօնային արարողութենէն զատ, Յունաց Եկեղեցւոյն մէջ եւս հոգեհանգիստ կատարուած է դեռատի տիկնոջ դագաղին վրայ։ Չորս մանկիկներ կը թողու, և սիրելի յիշատակ մը՝ բովանդակ Զանդըրըէի մէջ։

ՆԱՄԱԿ ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Աւէտ-Էլէյի հինգշաբթի օրուան թուոյն մէջ Նալը-Գափուէի Թաղական Խորհրդոյ ընտրութեան առթիւ քուէարկութեան պահուն 50 քուէթուղթեր, ըստ ձեր նամակագրոյն, անհետ եղած ըլլալը զեկուցանելէ յետոյ, կը յաւելուք որ, եթէ իրողութիւնը ճիշդ է, կ'արժէ որ այս եղծում նկատողութեան առնուի որու կողմէ որ հարկ է.—Ձեր նամակագիրը խնդիրը խեղաթիւրած և ձեր վստահութիւնը չարաչար գործածած ըլլալուն՝ ներկայիս պարտ անձին կը համարիմ խնդրոյն ճշմարտութեան մասին լուսաբանել զձեզ։

Իրողութիւնը պարզ է. Թաղեցւոյն աչքին առաջ, Պատրիարքարանի Արժ. քննիչին ներկայութեանը և ընտրողական ժողովոյ մէջ որոշուեցաւ 42 քուէները բեկանել և ոչ թէ քուէատուփէն անհետ եղան, վասն զի այդ 42 քուէթուղթերն բացարձակ խարդախեալ ըլլալն հաստատուելով՝ շատ դիւրին է նոյն օրն իսկ ներկայ ժողովրդեան զեկուցուած և արձանագրութիւն կրած է։

Ըստ որում այս իրողութիւնն ստուգուած է Պատրիարքարանի շրջանակաց և Թաղեցւոյն լուրջ մասին մէջ, կուզեմ իբր ականատես Թաղեցի խնդրել Պատուարժան Խմբագրութենէդ որ զեկուցանել հաճիք զայն։

ՅԱԿՈԲ Ս. ԳԱԼԸՊՃԵԱՆ

30 Մայիս 1893

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ ԺԱՌԱՆԳԱՒՈՐՔ

Անցեալ շաբթուն տեղական թերթ մը իւր Երուսաղէմի Ժառանգաւորք վերնագրով յօդուած մը հրատարակած էր, որով 16 ամեայ պատանւոյ մը տեղեկութեանց վրայ յենլով, խորին ցաւ կը յայտնէր Երուսաղէմի Միաբանութեան անհոգութեանց մասին։ Ի թեթեւացումն նոյն լրագրոյ խմբագրութեան զգացած ցաւոյ եւ ի միամտութիւն իւր ընթերցողաց, պարտաւորութիւն համարեցի համառօտ բացատրութեամբ ուղղել իւր քաղած անստոյգ տեղեկութիւններն ու յայտնած դիտողութիւնները եւ անձամբ տանիլ ինքեան յանձնել ի հրատարակութիւն։

Որչափ որ խոստացաւ խմբագրութիւնը հրատարակել զայն համառօտելով, եւ կը յուսայի թէ անկողմնակալ ոգւով պիտի պահէր իւր խոստումը, թողով որ բարեսէր ընթերցողք դատեն և ընտրեն ճշմարտութիւնը, սակայն նկատելով որ արդէն շաբաթ մը անցաւ եւ ո՛չինչ տեսնուեցաւ այս մասին վերյիշեալ թերթին մէջ, պարտաւորեալ ձեր թերթին միջոցաւ հրապարակաւ խնդրել իրմէն, որ եթէ անկողմնակալ և ճշմարտասէր է, բարեհաճի նոյն յանձնած նամակս ամբողջովին հրատարակել։

Գ. Վ. ԵՐԷՑԵԱՆՑ

1893, Ապրիլ 29
յԵրուսաղէմատուն

ՀԵՌԱԳԻՐ
ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ԼՈՆՏՈՆԷ հեռագրեր կը ծանուցանեն թէ եօթն նոր սնանկութիւնք, հելլէն շահադէտ մը և անգլ. միջնորդի մը վճարմանց դադարումը նորէն անկում պատճառած են հելլենական և փորթուկէզ թղթոց վրայ։ Աւստրալիոյ հաշւոյն կէս միլիոն ոսկի ևս առնուած է Անգլիոյ Պանքայէն։

—Կ. Պոլսոյ Հեռագրական Գործակալութիւնը կը ծանուցանէ թէ Փարիզի, Վիեննայի և Լոնտոնի Սակարանաց գիները դեռ չէ ստացած։ Երէկ ժամ 4ին փակուած եւրոպական Սակարանաց գիներն իւր յաճախորդաց չհաղորդել, այսօր մինչև ժամ 12 (Ը. Ե.), սակարանն մեծ գործունէութիւն մը ցոյց չտար։

ՀՌՈՄ, 12 մայիս.— Ոստիկանութիւնը կը ջանայ երեւան հանել գողերու և չարագործներու մեծ ընկերութիւն մը, որ կազմուած էր Հռոմայ մէջ կողոպուտներ ընելու արծաթեայ ամուսնութեան հանդիսին առթիւ։ Արդէն բռնուած են անգլիացի մը, երկու պելճ, երկու գերման, երկու ամերիկացի, մէկ լեհ և երկու իտալացի։

ԼՈՆՏՈՆ.— Երեսփ. Ժողովը 40ի դէմ 466 քուէով մերժեց Պ. Ռէտմոնտի հակառաջարկն, որ կ'ուզէր «Խորհրդարան» բառը դնել «Օրէնսդիր մարմին» բառին տեղ։

ՊԱԼԷՐՄՕ.— Այս կողմեր բաւական սաստիկ երկրաշարժ մը տեղի ունեցաւ։

ՇԻՇԹՈՎԱ.—Իշխանն և իշխանուհին հոս ի ձայն թնդանօթաց ցամաք ելնելով պուլկարական հողին վրայ, իշխանութեանց, զօրաց և ժողովրդեան կողմէ խանդավառ ընդունելութիւն գտան։ Ուղղակի Թռնովա գացին։ Զանազան կրօնային հասարակութեանց պետերն ևս եկած էին բարի գալուստ մաղթելու։ Քաղաքապետը մատոյց աղ և հաց արծաթեայ ափսէի մը վրայ։ Ծաղկոտի աղջիկներ ծաղիկներ կը տեղացնէին թափօրին վրայ։

Սակարան

ԳԱԼԱԹԻԱ, 1 Մայիս

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ

3 ամիս Լոնտոնայի վրայ	110 ¼
3 » Փարիզի »	22 87½

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՓՈՆՏՈՒՍՆԵ

Նոյն երկիցս դաս. Միաց. Դ. Սերիի	23 34½
Բերայի մէջ	— —
[illegible]	23 28½
Կէս օրին	23 30½
Թամամիյամի Օսմանիյէ եռեկ երկիցս	— —
» ժամ 3ին	— —

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԵԹՂԹՈՑ

Փոխառ. Ալին	Սերի	55
»	»	33
»	»	24 05

ԲԱԺՆԵՏՈՄՍԵՐ

Օսմէնլի ժէնէրալ	Անգլ. Լր.	5 20
Քրէտի ժէնէրալ	» »	8
Պանք տը Քօնս.	» »	5
Օօս. Շանն է [illegible]	» »	4 34
Րէժի	Օսմ. Ոսկի	16 10
Թրամուէյ	» »	585
Օսմ.Ապահովագր. Ընկ.	» »	500
Ռումելիի Երկաթուղի	Ֆր.	88 ¾
Բաժնեթուղթ Լոտերիի		58

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

ՓԱՐԻԶ, 12 Մայիս

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	96 87
» » 4½ %	105 90
Օսմանեան քոնսոլիտէ Սերի Դ.	21 75
Օսմ. մաքս. արժեթուղթ	480 62
Բրիօրիթէ Թիւրք (1890)	438 12
Օսմանեան Երկաթուղի	88 12
» Րէժիի բաժնեթուղթ	368 12
Պանք Օթօման	591 25
Քրէտի Լիոնէ	762 50
Իտալական Ռանթ 5 %	92 42
Եգիպտական միացեալ	— —
Չէք Լոնտրայի վրայ	25 300
Պանքին Օսմանեան քոնսոլիտէ	378 12

ԼՈՆՏՈՆ, 12 Մայիս

Անգլ. քոնսոլիտէ	98 81
Օսմ. Սերի Դ.	21 50
» » Ա.	55
» » Բ.	33
» » Գ.	22 62
Օսմ. փոխառութիւն 1871	98
Փոխառութիւն 1877 (Եգիպտ. Լոն)	95
Պանք Օթօման	13 43
Այտընի երկաթուղի	16
[illegible] երկաթուղի	13 50
Եգիպտական միացեալ Պրիվիլէճ	99 12
» ամանատ. բրիվիլէժիէ 1890	— —
Տամանիայ (փոխառ. Ռոյտոն)	105 50
Հելլենական	59
Փոխանակագիր Փարիզի վրայ	25 300

ՊԵՐԼԻՆ, 12 Մայիս

Օսմանեան Երկաթուղի	93 70
Օսմ. Րէժի	190
Փոխանակագիր Լոնտոնի վրայ	20 310
» Փարիզի »	80 75

ՎԻԵՆՆԱ, 12 Մայիս

Փոխանակագիր Լոնտոնի վրայ	124 20
» Փարիզի »	49 05
Օսմանեան Րէժիի բաժնեթուղթ	180
» Երկաթուղի	49 50

ԿՐՕՆԱԿԱՆ

ՏԱՃԱՐ

Հին Տաճարի վրայօք կ'արժէ խօսիլ, որով Աստուած փառաւորեց իւր Իսրայէլ ժողովուրդը։ Այս տաճարը չէր նըման այն տաճարներու, որոց մէջ կուռքեր կային և կը պաշտուէին։ Հոս ճշմարիտ ու կենդանի Աստուած կը բընակէր ի մէջ Քերովբէից։ Հոս էր Սրբութիւնն Սրբութեանց, ուր Աստուածային փառքն ու շնորհքներն անդադար կ'արտափայլէին առ իւր հաւատարիմ ժողովուրդ։

Դաւիթ մտադիր էր շինել այս տաճարը, այլ արգիլուեցաւ Աստուծմէ։ Տաճարի շինութեան փառքը վերապահուած էր Սողոմոնի, որ յաջորդեց Դաւթի, որ պատրաստ գտաւ այդ շինութեան համար կարեւոր եղող նիւթք և ատաղձ։ Այս հոյակապ շէնքը կառուցուեցաւ Մորիա լեռան վրայ, ուր Հրեշտակն Ամենակալին սուր ի ձեռին դեռ կ'սպառնար կոտորել Իսրայելը Դաւթի մեղաց երեսէն, զոր տեսնելով Դաւիթ հայցեց և առաւ Աստուածային գթութեան շնորհը։ Մօրիայի գագաթն ի սկզբան անհարթ և կոշտ էր, այլ Սողոմոն հարթեց ու կոկեց զայն։ Տաճարը շինուեցաւ ճիշդ խորանին ձեւով որոյ ուրուագիծն ու գաղափար առած էր Մովսէս՝ Աստուածային ճարտարապետէն։ Տաճարին բոլոր սպասք նման էին խորանին մէջ եղած սպասներուն, միայն թէ մեծկակ էին՝ Տաճարի ընդարձակութեան համեմատութեամբ։

Տաճարի հիմնարկէքն եղաւ 1011ին նախ քան զՔրիստոս, և տեւեց եօթն տարի ու վեց ամիս, այսինքն աւարտեցաւ 1004ին։ Նուիրեց այս Տաճարն Աստուծոյ, որ հաճեցաւ յայտնապէս ցոյց տալ իւր անհուն փառքը։ Բուն Տաճարն, որուն հետեւ շուրջանակի գաւիթներ և ուրիշ շէնքեր ևս կային ի բնակութիւն քահանայից և Ղեւտացւոց, կը պարունակէր Սրահը, Սրբարանը և Սրբութեանց Սրբութիւնը։ Տաճարն էր եօթանասուն կանգուն երկայն, իսկ լայնութիւնն էր քսան կանգուն։ Սրահը տամն, Սրբարանը քառասուն և Սրբութիւնն Սրբութեանց քսան կանգուն, լայն ալ, երկայն էին, որով տաճարին երկայնքը կըլլար ճիշդ եօթանասուն կանգուն։ Տաճարին բարձրութիւնն էր քսան կանգուն, միայն թէ Սրահին բարձրութիւնն էր գրեթէ հարիւր քսան կանգուն չորս անգամ աւելի բարձր միւս բոլոր մասերէն։ Սրբութեանց Սրբութիւնը զատուած էր թանձր վարագուրով, գրեթէ մթին էր, այլ Աստուծոյ փառքը զայն կը լուսաւորէր։ Տաճարին չուրջը պատած էին երկու մեծամեծ գաւիթներ, մին կը կոչուէր Ներքին գաւիթ, որ էր քահանայից համար, և միւսն կ'ըսուէր Արտաքին գաւիթ, որ էր ժողովրդեան համար։

Սողոմոնեան այս տաճարն երկար չպահեց իւր պայծառութիւնը, զի երեսուն երեք տարի յետոյ կողոպտեցաւ, այնուհետեւ ալ ստէպ կողոպտեցաւ Ասորւոց մեծերէն։ Այս տաճարի վերջին աւերն եղաւ ձեռամբ Բաբելոնի Նաբուգոդոնոսորի 588ին նախ քան զՔրիստոս, որով այս տաճարն իւր գոյութիւնը կրցաւ պահպանել չորս հարիւր քսան և չորս տարի, երեք ամիս և ութ օր։

Տաճարն յիսուն և երկու տարի աւեր մնալէ յետոյ երկրորդ անգամ շինուեցաւ ձեռամբ Զօրաբաբելի և այն Հրեաներուն որք Կիւրոսի հրամանաւ վերադարձան ի Պաղեստին, ստանալով միանգամայն Տաճարի շինութեան արտօնութիւնը։ Այս երկրորդ Տաճարի շինութիւնը շատ անգամ արգիլուելէ յետոյ հազիւ հազ աւարտեցաւ քսան և մէկ տարիէն, 515ին նախքան զՔրիստոս։ Այս երկրորդ Տաճարի լայնութիւնն ու բարձրութիւնն էին կրկին անգամ աւելի Սողոմոնեան տաճարէն, այլ ժողովուրդը լացաւ, աննկարագրելի կսկիծ ունեցաւ զայն գծուծ համարելով առաջին տաճարէն, ոչ թէ այս տաճարի փոքրկութեանն ու տգեղութեանն համար, զի այս երկրորդ տաճարն առաջինէն կրկին մեծ ու աւելի գեղեցկութիւն ունէր, այլ զի չունէր այս երկրորդն առաջինին փառքը, վասն զի այս երկրորդ տաճարի մէջ կը պակսէին, առաջին՝ Տապանակն ու Քաւութիւնը, երկրորդ՝ Աստուծոյ Ներկայութիւնն ու փառքը տեսանելի կերպով, երրորդ՝ Նուիրական Կրակը սեղանին վրայ, չորրորդ՝ Ուրիմն ու Թումիմը։

Այս երկրորդ տաճարն ալ նախ քան զՔրիստոս 163ին կողոպտուեցաւ Անտիոքոս Եպիփանէ։ Այսպէս երեք տարի տեւելէ յետոյ Յուդա Մակաբէ վերահաստատեց աստուածային պաշտօնն տաճարին մէջ, և փառաւոր նաւակատիք մը ըրաւ. այլ սակայն այս տաճարը պիտի չունենար այն մեծ փառքը, զոր պիտի ունենար Երրորդ տաճարը, որոյ վրայօք պիտի գրենք, ընդունելով իւր մէջ Աստուծոյ որդին, Յիսուս Քրիստոս, ամբողջ տիեզերքի գերագոյն Ճարտարապետը, կեանքն ու լոյսը։

ՆԱՀԱՊԵՏ

ՆԱՄԱԿ ՇԻՔԱԿՕՅԷ

ԱՄԵՐԻԿՈՒՀԻՆ ԵՒ ԳԵՂՈՒՀԻՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱԺՈՂՈՎԸ

(Մեր մասնաւոր թղթակցէն)

Շիքակօ ապրիլ 20

Մարդկային կեանքը քաղցրացնող երեք բաներ կան գլխաւորապէս. առողջութիւն, հարստութիւն և գեղեցկութիւն. ամերիկացիք հարուստ են, առողջ են, գեղեցիկ ալ են։ Ամեն ազգ իւր տոհմային տիպար գեղեցկութիւնն ունի. և ազգի մը գեղեցիկ կամ տգեղ ըլլալն՝ իր վարած կեանքին, սովորութեանց, կլիմային և իր ցեղային ծննդեան և կազմութեան հետ ամենամեծ կապակցութիւն ունի։ Հելլենք ի վաղուց անտի գեղեցիկ ժողովուրդ մը նկատուած էին. իրենց թողած գեղարուեստական գործերէն, շինած արձաններէն և դիցաբանական պատմութիւններէն դիւրութեամբ կրնայ մարդ գաղափար մը կազմել հին հելլեններու գեղեցկութեանը վրայ։ Հռոմայեցիք իրենց մարմնական կորովի կազմուածքնուն հետ արտաքին գեղեցկութիւն մըն ալ ունէին։ Մարմնոյ մասանց համեմատութիւնը գեղեցկութեան առաջին պայմանն է։ Գեղեցիկ ըսելով՝ ինչպէս մենք հայերս կը հասկնանք՝ «[illegible]» հասկնալու չէ. կին մը վարդանման այտեր և կարմիր շրթներ ունենալով գեղեցիկ եղած չըլլար, մարմնոյ բոլոր մասերն ալ համեմատութիւն մը և գեղագիտական տեսակէտով ալ իրենց համեմատութեան աստիճանը ունենալու են։ Մենք միեւնոյն մարդկային ճիւղին կը վերաբերինք և թէպէտ ամենագեղեցիկ ազգ մը չենք կրնար սեպուիլ, բայց սակայն քանի մը բացառութեամբ տոհմային անտաշ գեղեցկութիւն մը ունինք և այս գեղեցկութիւն դարերէ ի վեր պահած ենք առանց որ և է փոփոխման և խառնուրդի։ Դարձեալ հայերուն՝ զանազան կլիմայից տակ ապրելովը մեծ տարբերութիւն մը յառաջ եկած է մեր մէջ. գիտէ՞ք ի՞նչ տարբերութիւն կայ Վանի և Մարաշի հայուն, Պոլսոյ և Կովկասցի հայուն միջեւ. ամեն անոնք որ քիչ շատ հետաքրքիր են, կրնան տարբերութիւնը հասկնալ և նոյն իսկ Պոլսոյ մէջ, կամուրջին երկու եզերքները բնակող հայերուն միջեւ մարմնական գեղեցկութեան և ձեւերու տարբերութիւն մը անմիջապէս կը տեսնուի, միեւնոյն դիմագծերը ունենալով հանդերձ։ Բայց առանց ուրիշ ազգի մը հետ խնամութիւն հաստատելու՝ տոհմային կազմութիւնը անխառնուրդ պահել աղէ՞կ է թէ գէշ։ Ազգ մը իրմէ աւելի գերազանցութիւն ունեցող ազգի մը հետ քիչ շատ խառնուելով կրնայ իր քանի մը պակասութիւնները ջնջել և աւելի բարձր աստիճանի մը հասնիլ մարմնական գեղեցկութեան տեսակէտով։ Չինացիք բնաւ խառնուած չեն և իրենց ցեղային քանի մը պակասութիւնները ամբողջովին պահած են. բայց եթէ քիչ շատ եւրոպացւոց հետ ամուսնական յարաբերութիւն հաստատելու ըլլան, կրնան իրենց թերութիւնները ջնջել։ Ճաբոնցիք իրենց երկիրը մտած ամերիկեան և եւրոպական քաղաքակրթութեան ընծայած դիւրութիւններու շնորհիւ սկսած են խառնուիլ և ասոնցմէ շատեր ամերիկացի աղջիկներու հետ ամուսնացած են։ Ես տեսայ ճաբոնցի մը Ամերիկուհւոյ մը հետ ամուսնացեալ, որ ունէին երկու աղջիկներ, թէպէտև միեւնոյն պզտիկ և անկիւնաւոր աչքերն ու ճաբոնական յօնքերը. բայց մարմնական տարբեր կազմութիւն մը ունէին՝ այս խառն ամուսնութենէ ծնած մանկտիք։ Ասով ըսել չեմ ուզեր թէ մենք ալ հայերս պէտք ունինք օտարաց հետ ամուսնանալու. զի արդէն նորութիւն մը չէ այս բան և մեզմէ շատեր արդէն այս ճամբուն մէջ մտած են։ Եւ մանաւանդ մենք Չինացւոց պէս Մոնկոլեան չենք, Կովկասեան ցեղին կը վերաբերինք եւ մեծ թուով հայեր ալ ճերմակ ցեղին որրանը եղող երկրին մէջ կ'ապրին դեռ այսօր։ Բայց մենք ալ կրնանք մեր տոհմային կազմութիւնը աւրող մարմնական պակասութիւնները ջնջել, մեր մէջ ամենէն աւելի դիտելի պակասութիւնը ողնայարի և մանաւանդ սրունքներու կորութիւն կամ ծռութիւն, մէջքի և կռնակի հաստութիւն, և ասոնց նման բաներ են որք շատ դիւրաւ կը ջնջուին եթէ նախ՝ մի քանի յոռի սովորութիւններ վերցուին, երկրորդ՝ առողջաբանական կանոններու կարեւորութիւն տրուին, և երրորդ՝ ամուսնութեանց մէջ եղած անկանոնութիւնները վերջանան։

Բայց մենք ամերիկուհւոյն վրայ պիտի խօսէինք։ Այս ընդարձակ երկրին մէջ ամէն տեսակ գեղեցկութիւն կը նշմարես, զի Եւրոպայէն գրեթէ ամեն ազգեր մաս ունեցած են՝ ազգերու խառնուրդէն առաջ եկած այս ժողովրդեան աճման և բարգաւաճման գործին մէջ։ Անգլիական ճերմակ վարդագոյն դէմքը՝ նուրբ կազմութեամբ մը, գաղղիական շքեղութեան և փափկութեան՝ Սպանիական թխագոյն կայտառութիւնը, վայելուչ մարմնական ձեւը գերմանականին առողջ և հսկայ կազմութեան հետ միանալով յառաջ բերած են ամերիկուհին, բուն իսկ Եանգին, երկայնահասակ, նուրբ, բարակ, վայելուչ և կանոնաւոր ձեւով իգական փափկութեան հետ առնական հպարտութիւն և բարոյական համարձակութիւն միացած է. աշխոյժ նայուածք մը, շնորհալի և սիրուն շարժուածքներ. ահա ամերիկուհին. իր ստացած կրթութեան շնորհիւ, տասնեւութը տարեկանէն վերջ, ազատ է իր անձնական գործերուն մէջ. ինքն իր անձին տէրն է, ինչ որ կամի կը գործէ, առանձին կը ճամբորդէ, ուզածին հետ յարաբերութիւն կը հաստատէ. և այլն։ Ամերիկեան գեղեցկութիւնն ալ ամեն նահանգի մէջ միեւնոյնը չէ. Նիւ-Եօրքի ամերիկուհին ճիշդ Փարիզուհի մ'է կարծես՝ անկէ աւելի անսահման համարձակութեամբ մը, միեւնոյն զուարթութիւնը, միեւնոյն արթնութիւնը և ժրաջանութիւնը, միեւնոյն հասակն ու կազմուածքը, միեւնոյն ճաշակը։ Պոսթոնցին բուն իսկ ամերիկեան տիպարն է։ Շիքակօցին աւելի խոշոր է, ամուր կազմուածքով և նուազ փափուկ, բայց ամենէն աւելի գեղեցիկ նկատուածը Լուիզվիլցին է. ճիշդ արձան մըն է կարծես, դիցուհի մը, հրեշտակ մը։

Ամերիկուհիք՝ կանանց շէնքին մէջ՝ իրենց կարողութենէն վեր գործեր տեսած են և իրենցմէ մասնաւոր գնահատիչ դատաւորներ պիտի կարգուին կին ցուցահանդէսի գործերը գնահատելու և շքադրամներ բաժնելու համար, նաեւ մասնաւոր համաժողովներ պիտի ունենան ուր կիներ պիտի վիճաբանին, զանազան գործոց նըկատմամբ գաղափարներ պիտի յայտնեն, իրենց զաւակին և կանանց իրաւանց վերաբերեալ օրէնքներ պիտի քուէարկեն, բանուոր կիներու վիճակը բարուքել պիտի ջանան. վերջապէս Շիքակօի ցուցահանդէսը յարմար առիթ մը սեպելով՝ պիտի ընեն ինչ որ կրնան. ասոնցմէ ի զատ ալ գեղուհիներու համաժողով մը կամ, աւելի աղէկ է ըսել, գեղուհիներու ցուցադրութիւն մը պիտի ունենան՝ ամեն ազգի էն գեղեցիկ կիներէն ներկայացուցիչներ ունենալով։ Բայց այս ձեռնարկ մասնաւոր բան մըն է. ցոյցն ընելու համար ընկերութիւն մը կազմուած է և 82×145 ոտք տեղւոյ մը վրայ տասն հազար տոլար ծախքով շէնք մը շինուած է որուն մէջ 50 հատ ամենագեղեցիկ կիներ ի ցոյց պիտի դրուին։ Այս գեղուհիներ բոլորն ալ իրենց վերաբերեալ ազգին տոհմային գեղեցկութեան տիպարներն են և շատ մեծ դժուարութեամբ Եւրոպայի զանազան մասերը պտըտելով կրցած են հաւաքել այս տիպար-գեղուհիները. ասոնցմէ ոմանք վարժ նուագահարներ են, ոմանք արհեստաւոր կիներ են և պատուաւոր ընտանեաց կը վերաբերին։ Պր. Հայտ՝ ընկերութեան տնօրէնը՝ Եւրոպա երթալով կրցաւ ժողվել. նախ Լոնտոն գընաց և հաւաքեց անգլիական գեղեցկութեան տիպարն եղող անգլուհիներ, յետոյ Բարիզ, երկու ֆրանսուհի բերած է, մին Բարիզուհի և միւսը գաւառական գեղեցկութեան տիպար ֆրանսուհի մը. Վիեննաէն ալ կին մը, Պուտափեշթէն ալ հատ մը, իտալուհի մը եւ Աթէնքէն ալ հելլենուհի մը և այլն. ասոնք Գոլոմպեան ցուցահանդէսի հետաքրքրաշարժ կողմերէն մին պիտի ըլլան, զի ամեն մարդ գեղեցիկ կիներ տեսնել կը փափաքի։ Իրլանտական գիւղին մէջ ալ 16 հատ ամենագեղեցիկ իռլանտուհիք պիտի ըլլան։ Հ. Ա.

ԹԷ Ի՞ՆՉՈՒ

[illegible] ՀԻՆ ԵՒ ՆՈՐ ԳՐՈՂՆԵՐՈՒ ԽՆԴԻՐԸ

Ա.

Ամէն անոնք որ հրապարակին վրայ երկու տող բան կը գրեն և կամ եւրոպական հեղինակները իրենց հայուն [illegible], պէտք է որ հետաքրքրուին Հին եւ Նոր Գրողներու կենսական հարցովը, բաւ որում խնդիրը իր ճգնաժամին հասած է և գուցէ մօտաւոր ապագայի մէջ լուծուի թէ «Նորե՞րը հիներուն թէ հինե՞րը նորերուն պէտք է զիջանին»։ Եւ վա՜յ անոնց որ հիմակուընէ ոտքերնուն պատուանդան մը չը գտնեն այս երկուքէն մէկուն մէջ, այնպիսիք չը պիտի ընդունուին ոչ մէկին և ոչ ալ միւսին կողմէ։ Պ. Փառնակ որ լաւատեղեակ է այս ճշմարտութեան և մերթ ընդ մերթ ոտանաւոր եւ արձանաւոր գրութիւններով կը պատուէ ազգային թերթերը, բաւական ժամանակէ ի վեր մեծ խռովութեան մէջ է եւ չը գիտեր թէ ո՞ր սեռին կը պատկանի, հի՞ն թէ նոր գրողներուն, շատ անգամ կը փափաքի որ երկու սեռին միանգամայն պատկանի, եւ երկու կողմէն ալ գովեստներ լսէ, սակայն ինչ ալ որ ընէ չը կրնար ինքնին որոշում մը տալ թէ «Ի՞նչպէս գրելով նոր եւ ի՞նչպէս գրելով հին եղած պիտի ըլլայ»։ Ուստի իր վրայ գաղափար մը գոյացնելու և գրագէտներու ցանկէն չարտաքսուելու համար, անցեալ օր, այն ինչ արփին նոր ի թաւալ չըէր մատամբ գիւր գլանն (այս տողերէն բան մը հասկցողին Զէն Հաֆլաճ մը կայ նուէր) կամուրջէն անցնելով սկսաւ քալելով Թավաշիլ Ղալաթիոյ զառիվեր փողոցներուն մէջ, հոն պատառուն գըլգըլեակներով կնոջ սքէմ մը, հոն կեղտոտ լաճ մը, մայթին վրայ լզոր դէմքով խեղանդամ մը, քուլիերուն եռին քրքջ կարմրած գինեմոլ մը սիրուէքէը, հինցած մոյկեր. հատած ալքիւաներ (այս տողերն ալ վերի տողերէն վար չեն մնար) պատի՞ր յոյս, ասոնց եւ ոչ մէկին հանդէպ չը կըրցաւ գտնել Պ. Փառնակ իր փնտռածը. և երբ յուսահատ՝ կը պատրաստուէր ետ դառնալ՝ յետադարձ ակնարկ մը ուղղեց հեռու՛ն, շատ հեռու՛ն, ուր աստղերները կ'երկննային կ'երկննային եւ չեմ գիտեր մինչեւ ուր կը հասնէին, ուրախութեան ճիչ մը թռաւ սրտէն խորերէն եւ քիչ մնաց որ յուզման ժամեր ունենար… փնտռածը գտած էր. քայլերն արագեցուց և հեւ ի հեւ հասաւ անկիւն մը, ուր երկու կոյտ [illegible] տասը փարայի վէճի մը համար հայհոյութեանց ժխորներ կը մայթքեցնէին իրարու վրայ և որոնց հինգ քայլ անդին մեր երիտասարդ գրագէտներէն մին յափշտակուած այս պատկերէն, [illegible] բերնէն կախուած մնացած էր տեղւոյն վրայ ուսումնասիրութիւն մը կատարելու բուռն տենչով։

—Վերջապէս գտայ զձեզ, ըսաւ Պ. Փառնակ երիտասարդին ուսին զարնելով։

Այս վերջինը երազէ արթնցողի մը նման սթափեցաւ. և շատ ալ գոհ չըլլալով Պ. Փառնակէն որ այսպիսի բրական ուսումնասիրութեան մը խանգարուելուն պատճառ եղաւ, կարճ կապելու մտօք պատասխանեց.

—Ի՞նչ ծառայութիւն կրնամ մատուցանել ձեզ. և Պ. Փառնակին առաջարկութեանը վրայ մօտերը գտնուող գրօսարան մը մտան։

* *

Գրական խնդիրներ լուծելու համար Ղալաթիոյ գրօսարանները եզական են իրենց տեսակին մէջ, հոն ոչինչ կը գտնայ մարդ արուեստակեալ և «օֆանճիք». այլ ամէն բան իր մերկութեամբն ու խոկութեամբը կը ներկայացուի հրապարակաւ. հոն չեք գտներ մարդիկ որ ճիգ ընեն իրենց [illegible] պահելու, կամ մոլութիւնն սքօղելու, և ինչպէս որ յաճախ կըսուի հասարակութեան մէջ, փիլիսոփայաբար կապրին այն տեղի բնակիչները. և ո՞ւր գտնալ ասկից աւելի բարձր դպրոց մը ընկերութեան բարքերը հետազօտելու. ասոր համար մեր բնապաշտ դպրոցի աշակերտք կերեւի թէ բնաւ դուրս ելած չունին այս տեղերէն, և իրենց ամենօրեայ գրական պաշարը միշտ ասկից է որ կը հայթայթեն։

Աւելորդ է ըսել թէ մեր Պ. Փառնակն ու գրագէտ ընկերը, ասկից յարմար տեղ մը չէին կրնար գտնել իրենց գրական հարցը լուծելու. ուստի երբ լաւ մը տեղաւորուեցան զարեհջրոյ սեղանին չուրջը, նախ Պ. Փառնակ խզելով լռութիւնը, ըսաւ.

—Չե՞ք կրնար երեւակայել թէ ո՞րչափ կը տառապիմ երկար ատենէ ի վեր։

—Որո՞ւ սիրով։

—Սիրահարական խնդիր չէ։

—Հապա ի՞նչն է որ կը տառապեցնէ զձեզ։

—Դուք պիտի ազատէք զիս այս տառապանքէն։

—Ոտանաւո՞ր մը գրելով։

—Ոչ։

—Նորավէ՞պ մը կուզէք ուղղել առ…

—Նորավէպ ալ չեմ ուզեր։

—Այս պարագային մէջ ի՞նչ կուզէք ինձմէ։

—Կուզեմ հասկնալ թէ «Ի՞նչպէս գրելով հին և ի՞նչպէս գրելով նոր գրող կըլլայ մարդ և թէ ես ո՞ր սեռին կը պատկանիմ»։

—Դո՞ւք։

—Այո՛ ես։

—Դո՞ւք ալ գրագէտ էք։

—Այո՛ պատիւ ունիմ ըլլալ։

—Ի՞նչպէս կ'ըլլայ որ այդ ամենահասարակ բանը չէք գիտնար և գրագէտի բարձր տիտղոսը կ'առնէք. ամենայետին գրողն իսկ այսօր երբ աչք ունի, կրնայ զանազանել լոյսը խաւարէն, փթթուն երիտասարդը հաչմած ծերէն, և նորը հինէն, միթէ խաղ մը, աւիշ մը, կեանք մը չէ՞ք զգար երբ Նորերուն մէկ գրութիւնը կարդաս, չե՞ս հիանար այն նորանոր դարձուածներուն, բացատրութիւններուն և ոճերուն վրայ, միթէ պժգանք մը, արհամարհանք մը չի գար քեզ երբ հիներու գրուածները ձեռքդ առնես. ո՛հ, տաղտկալի՛ անտանելի՛ ձանձրալի բաներ են հիներու գրուածքները. գրողի անկեղծութիւն, կենդանի նկարագրութիւն, նիւթի ըմբռնում կը պակսի անոնց գրութիւններուն մէջ. ո՛հ, խնայեցէ՛ք, զզուեցէ՛ք, մի՛ բարեւէք, մի՛ բաղդատութեան դնէք հիները նորերուն հետ. մեծ վիհ կայ մեր հիմնած նոր դպրոցին և անոնց ծերացած դպրութիւններուն մէջ։

—Բայց ինծ համար էական կէտն այն էր որ գիտնայի թէ ո՞ր դպրոցին կը պատկանիմ։

—Ըսել է պարապ տեղը խօսեցանք այսչափ խօսքերը։

—Ոչ, դուք պարապ տեղը չխօսեցաք, բայց ես բան մը չհասկցայ։

—Ուրեմն ուշադրութիւն ըրէք որ բացատրեմ. Նախ պէտք չէ երբեք նախապաշարուիլ անպատճառ հայերէն բառ գործածելու. հոգ չէ եթէ ի պահանջել հարկին օտար բառեր ալ գործածէք՝ նկարագրութիւններուն ու բացատրութիւններուն հարազատ մնալու համար։

—Ըսել է մայրիկս առանց իր գիտնալուն, նոր դպրոցին կը պատկանի, որովհետեւ երբեք չվիճեր բառերու ազգութեանը վրայ և երբ ինծ մածուն առնել յանձնարարէ ապայէս կ'ըսէ «եօղուրտ, եօղուրդ առած վախըթ տիքգաթ ըրէ քի խայմախը թօզ էյլէմեսին, մանաւանդ սա չէչէդ պաներէն թէքսինիլը կ'ըլլայ»։

—Էնսիւլթ կ'ընէք ինծ, պարոն։

—Բա՜ւ լիշի, ինչո՞ւ էնսիւլթ ընեմ. երբ փառս առաջ բերի այս կէտը. չարանճականեցէք ձեր բացատրութիւնները կաղաչեմ և եթէ յանկարծ վիրաւորեցի զձեզ մէկ մէկ հատ ալ տանինք նոր գրողներու կենացը։

Եւ զարեհջրոյ գաւաթներն իրարու բաղխեցան։

Բնապաշտ երիտասարդը կրկին խօսք առնելով.

—Այո՛, պէտք չէ նախապաշարուիլ բառերով և ոչ ալ պատշաճից կանոնով, որովհետեւ գրականութեան մէջ այնպիսի ընտիր կտորներ կրնան պատահիլ որ հիներու պատշաճից կանոնը չներեր գրի առնել, սակայն անկեղծ գրողի մը առաջին պարտքն է չէ թէ կարգաւորելիք միջավայրն նկարի առնել այլ նկարագրութեան ճշգրտութեանը հաւատարիմ մնալ, առ ոտն կոխելով ամեն նախապաշարում և հիներէն յարգուած, ծերացած հինցած պատշաճից կանոն։

* *

Մեր երկու գրագէտներուն տաք վիճաբանութեան միջոցին իրենցմէ քիչ մը հեռուն նստող պարոն մը յանկարծ խօսքի խառնուելով.

—Ինձ՝ պէտք չեմ զգում հետաքրքրուել թէ ովքերի՞ հետ պատիւ ունեմ խօսել. հէնց ձեր առաջարկած պարագայից սարկոյթից էլ հասկացւում է մի ինչ՝ որ մեր գրողներից էք լինելու։

—Յոսրդ գիտցիր, պարոն, ըսաւ մեր երիտասարդ նիւթապաշտը բարկութեամբ. մենք կրող չենք։

—Պաս՜. ի՞նչ էք էլի, համբա՞լ էք, հացթո՞ւխ էք, խա՞րդ էք, կինտո՞ էք, ի՞նչ էք ախր։

—Մենք գրագէտ ենք։

—Պանից տուրս է կալիս որ դուք անկիտանում էք ծեգանից տուրս անցած տարբածներից, այդպէս ասած և ոչ մի պան կիտէք, որ չէք հասկանում ախր թէ կրող կրակէտ միենոյն պան ասել է։

Մեր երիտասարդ նիւթապաշտը շուտով անդրադարձաւ և գործած սխալը դարմանելու ճիգ մ'ընելով յարեց.

—Ներեցէք, այնչափ զբաղած էր զիս Պ. Փառնակ որ ձեր արտասանած գրող բառը սխալ ըմբռնեցի, բան մը որ ներելի է կարծեմ երկու ժամէ ի վեր զարեհջուր պարպողներու։

—Ոչինչ. ես սխալում եմ էլի, որ չեմ կարող ձեր հասկացած լեզուով խօսիլ, պանը նրանումն է որ դուք էլ խիկի չէք հասկանում մէկ մէկու լեզուներին. ժամերով հէնց հանաք ու կալամբուր էք զպաղում առանց մի որոշ միտք յայտնած լինելու. ճշմարիտ ասած մեռանում եմ էսպէս տարօրինակ պաներ խօսողներին, թէկուզ յայտնի կրող լինի կամ պրոֆեսոր, խոսյոն պէմից վառ առած պզաում են, ըլի՛ր զանգա ես տանում։

—Է՛ ի՞նչ ըսել կ'ուզէք։

—Շատ բան եմ ասել ուզում, տուք որ նորանոր չխօլաներ էք հիմնելու, լեզուներ էք ստեղծելու, ո՞ր համալսարանումն էք ստացել ձեր պարծելի կրթութիւնը, Տօրպատո՞ւմ, Հայդերբերգի՞ում, Փրանսիա՞ում թէ Շոտլանտիայում։

—Փորձանքի հանդիպեցանք, մրմռաց երիտասարդ նիւթապաշտը հազիւ լսելի ձայնով մը. իսկ մեր Պ. Փառնակը տեղը սմքած և ոչ իսկ կ'իշխէր խօսքի խառնուիլ. մէկ մ'ալ այս միջոցին հսկայակազմ մարդ մը դրնէն ներս մտաւ և մեր պարոնները տեսնելուն ուղղակի ասոնց դիմեց բարձրաձայն կանչելով.

—Ողջունեմ զձեզ, զի՞ն է զի անկեալ կայք ի թախիծս։

—Էլի մի հօնհօս, մրմռաց պարոնը քթին տակէն։

—Հրամմեցէք պատուելի, Թախծութեան մէջ չենք, առտուընէ ի վեր զարեհջուր կը խմենք կոր։

—Իսկ սա՞ զի, ըսաւ նորեկը, պարոնը ցուցնելով։

—Հաւատացէք որ ներկայացուած չենք, սակայն ինչպէս իր արտասանութիւնէն և քննադատական ոգիէն ալ կերեւայ, Կովկասցի ըլլալու է։

—Հրամմեր էք պարոն, Կովկասցի եմ. ի՞նչ, միթէ տիրելեան չէ՞ս կալի՞ս իմ խօսքերը, ձեր ամենօրեայ կովկասը [illegible] ականջներէս։

—Ջի՞նչ ինչ լսեն քանզի այդքիկ, զո՛ւմմէ ճառիցէք. զանխուլ են յինէն զոր լսեմ, ասա՛ պատմեա՛ ինձ։

—Խօլ պէտք է լինել ինչպէս ասած էսպէս մի անճանի փրազ լսելիս, մըմռաց Կովկասցին մէկուսի։

—Հին և նոր գրականութեան վրայ կը խօսէինք պատուելի, միւսին Փառնակին հետ, և այս պարոնը չեմ գիտեր ինչո՞ւ միջամտեց մեր խօսակցութեան։

—Եթէ խնդիրը ծեր անհասականութեան վերաբերէր, պնաւ չէի հետաքրքրուել, սակայն որովհետեւ մի կենսական հարցի, էսպէս ասած մեր կրականութեանը վրայ էիք խօսում, պարտականութիւն համարեցի ինձ իբրեւ մի պարտաճանաչ մարդի ուղղել ձեր սխալը։

—Ո՛ ետ քեզ իրաւունս միջամտել ի բառագնացութիւնս այլոց, գոչեց նորեկը։

—Ի՞նչ ես պզալում. էտ ինչ մուծիկի ծէն է, չեմ հասկանում, աղաչում եմ ծեզ պարոններ միթէ Ծաշակ Ոսկեդէն Դպրութեա՞ն է կարդում։

—Զինչ ինչ ետ, պատասխանի այրս այս. զծաղկէ խօսէր զի՞ զանէր. եթէ կամք իցեն Նորա զնել, մատուցի մեծապատուութեան իւրում քանի օրինակս և խնդրեցէ ի գին իւրաքանչիւրոյ օրինակի հնգից ռուպլեաց, պատուէր տամ ձեզ զգոյշ լինել յամենայն յայտնել զի այր հանճարեղ և մեծահարուստ զոլ թուի ինձ։

—Թէեւ ինչ ըսելը ես ալ չը հասկցայ, բայց կարծեմ թէ Ծաղիկ գնողի երեւոյթ ունենալէ հեռի է, Պատուելի։

—Ի՞նչ է ասում, ինչ է ասում էտ պարոնը։

—Կըսէ որ եթէ կը փափաքի քանի մը օրինակ Ծաղիկ գնել, ամենայն յարգանօք պիտի մատուցանեմ իրեն, սակայն սպառած ըլլալուն աւթիւ, պէտք է ամէն մէկ օրինակին հինգ ռուպլի վճարէ։

—Ըլի՛ր ռուպլի, տօ՛ կռօշով չեմ կնում ես էտ տեսակ կրգերին։

Պ. Փառնակ նկատելով որ մէկ կողմէն հիւրերը կը չարանին ու զարեհջուր կը խմեն իր նիհար քսակէն և միւս կողմէն ալ ինքը նպատակին չը կրնար հասնիլ, ուստի երբ կը պատրաստուէր ժողովը ցրուելու փորձ մ'ընել, յանկարծ Ռաֆֆիի աղան գրօսարանէն ներս մտնելով ուղղակի Պ. Փառնակին քովը նստաւ.

—Ծառայ եմ, ծառայ եմ բարեւ ձեզ ամենեցուն, գոչելով։

* * *

ԶՈՒԱՐՃԱԼԻՔ

—Ա՜խ, որչա՜փ սիրուն էք, Տիկին, ամեն անգամ որ ձեզ հանդիպիմ։ Անպատճառ քիչ մը հիւանդ կերեւիք։ Ո՛հ, ես ալ այնչափ հիւանդ եմ որ…

—Իրա՛ւ, իրա՛ւ, Տիկին, ձեր դէմքէն յայտնի է այդ։ Բայց գիտէ՞ք իմ ստամոքսի հիւանդութիւնս ալ որչա՜փ յառաջացեր է. երբեմն երբեմն խնդրելու աստիճան կը չարչարէ՛ զիս։

—Ոհ, ազնիւ բան մը չէ իմ յօդացաւերուս բաղդատմամբ. Հաւատացէք, գիշեր ցերեկ լացեր եմ, և ամենէն առաջ գլխացա՜ւ, որպէս թէ ներսէն մուրճի հարուածներ կըլլան կոր։

—Ո՜հ, ագոր վրայ մի՛ խօսիք ինծի. Եթէ իմ կիսագլխացաւս սկսի զիս բոլորովին անկողին կը նետէ։

—Ա՜խ, խենթ աւելի սոսկալի է. չե՞ս գիտեր։

—Ո՛ւֆ, սիրելի բարեկամուհիս, անկեղծօրէն ըսելով, չոտալը դէմքերնիդ բնաւ հիւանդ չէք երեւար, բան մըն ալ չունիք։

—Ի՞նչ, բան մը չունի՞մ եղեր. Թէեւ այդպէս կը կարծէք.— բայց դո՞ւք ի՞նչ ունիք ո՞ր։ Ձերը բացարձակ երեւակայական է։

—Ի՞նչպէ՞ս, երեւակայակա՞ն։ Կուզէ՞ք որ ամենէն ետքը ինծի պէս հիւա՞նդ ըլլաք, վա՜յ ձեզ։ Ձեր կեղծաւորութիւնը ծածկեցէք։

—Ե՞ս և կե՞ղծիք.— Ո՛հ, դո՞ւք էք ատիկա ինծի ըսողը, դո՞ւք — [illegible] լեզուն ու առաջ…

* *

Հասարակաց պարտէզի մը մէջ։

Պահապանը—(Շրջագայողի մը)—Պարոն, ձեր մատիտը վայրկեան մը ինծի փոխ տալու բարութիւնը կ'ունենա՞ք.

Շրջագայողը.— Հաճոյքով, աւասիկ։

Պահապանը—(խնդալով) զձեզ տուգանելիքս մէջ գրելու համար ուզեցի, որովհետեւ քիչ մ'առաջ ծաղիկ մը փրցուցիք։

Հ. Յ. Ծ.

ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ
ՓՈԽԱՆՈՐԴՈՒԹԵԱՆ

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԷՖ. ՊԷՑՕՅՃԵԱՆ

Որ Օսմ. դատարանաց քաղաքային, պատժական և առեւտրական ճիւղերուն մէջ երկարատեւ տարիներ անդամութեան պաշտօններ վարելէ յետոյ վերջին տարիներս փաստաբանական գործերով կ'զբաղէր, իւր գրասենեակն հաստատած է ի Պոլիս։

Կ'ստանձնէ կ. Պոլսոյ և մերձակայ գաւառաց մէջ Օսմ. քաղաքային և առեւտրական դատարանաց, վարչական ժողովոց եւ մահքէմէի շէրիյէի առջեւ տեսնուելիք ամեն կարգի դատերու (պիտայէթ, իսթինաֆ, թէմիյզ), ինչպէս նաեւ մեր Ազգ. Պատրիարքարանի մէջ տեսնուելիք դատերու փոխանորդութիւն և դատական ամեն տեսակ գրութեանց պատրաստութիւն։

Կ'ընդունի գաւառներէ յղեալ իսթինաֆի և թէմիյզի վերաբերեալ գործեր և դատական և Օսմ. ուրիշ ամեն Նախարարութեանց մօտ հետամտութեան կարօտ (թաագիպաթ) յանձնարարութիւններ։

Մասնաւոր պայմաններով կը հայթայթէ դատական ծախուց և փոխանորդութեան վարձքն այն տեսակ դատերու, որք սուղ միջոցի մէջ յաջողութեամբ վերջ գտնելու ապահովութիւն ունին։ 17

Դիմել. Բիւյիւք Ասպուռ խան, թիւ 4, Մարբուճօղլար-Իչի, Ստամպոլ։ 42—60

ԴՈՐԾՈՒԹԵԱՆՑ ԲՐՏԷԶԱՐԻ ՄԸ, որ [illegible]
381 1—10

Ընդհ. [illegible] — Վիլի [illegible]

440 ՆԵՐՈՒԹ

[illegible] 300000 [illegible] 25000 ֆրանք [illegible]

473 4—9

ՄԵԾ ՄԹԵՐԱՆՈՑ ՊԱՇՆԱՂԻ
Հիմնեալ 1889 ին
Ե. ՅԱԿՈԲԵԱՆ
Բերա, Մեծ-Փողոց, թիւ 10, [illegible]

[illegible] (tourne-feuillets) [illegible]
329

ԻԼԱՆ
ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻՅԷ
[illegible]
30 մայիս 1893

ԻԼԱՆ
ԽԱՅՐԻՆԻՒ ԽԱՍՍԱՅԻ ՇԱՀԱՆԷ
[illegible]
28 Նիսան 309 2—3

ԻԼԱՆ ՊԱԳԸ ՄԻՐԱՍԻՒԵՐԻ
[illegible] 100ական 5 [illegible]
Նօ. 49 3—3

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

322

ՆՈՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ԵՒ ՄԵՐՔԸՆԹԱՅԼ

ԽԱՌԱՑՈՒՆ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 10,695,969
ՀԱՍՈՅԹ 1891 ՏԱՐԻՈՅ 2,650,872

ՆՈՐԹՀԷՐՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 4,056,990
ՀԱՍՈՅԹ 1894 ՏԱՐԻՈՅ 1,076,800

Ընկերութիւնս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն տեսակ փոխադարձ ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած դիւրութիւններէն զատ մեծ աւանդներ ապահովագրողաց կրնան վստահութեամբ փնտռել, ուր [illegible] նաև եթէ ապագայ իրենց հաստատութեան [illegible] թողած Դրամն 20,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐԻԹԱՅՄ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 500,000 — ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 110,000

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքները և գրամանրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնել ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Գալաթիա Մեհմէտ Ալի փաշա խան գետնայարկ թիւ 22 և 22 [illegible] տնօրէններն, առ **ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ**. Գործակալ [illegible] Ընկերութեան

VICHY

Ֆրանսա [Գաւառ Ալիէի]

ԿԱԼՈՒԱԾ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՊԵՏՈՒԹԵԱՆ

Վարչութիւն փարիզ, 8, Պուլվար Մոնմարթր

ՀԱՆՔԱՅՐՈՑ ԵՂԱՆԱԿ

Վիշիի ջերմուկը, եւրոպիոյ լաւագոյն հաստատութիւններէն մին, կը գտնուին ամէն տեսակ Լոգարաններ և Ցուշեր ՍՏԱՄՈՔՍԻ, ԼԵԱՐԴԻ, ՓԱՄՓՇՏԻ, ԱՒԱԶԱԽՏԻ, ՇԱՔԱՐԱԽՏԻ, ՑՕԴԱՑԱՒԻ, ԽԻԶԱՅԻՆ ՔԱՐԻ և այլ հիւանդութեանց դարմանման համար։

Ամէն օր, մայիս 15էն սեպտեմբեր 15. Թատրոն և Նուագահանդէս ի Գազինօ.—Երաժշտութիւն ի Բարք.— Ընթերցանութեան սրահ.—կանանց յատուկ սրահ.—Թղթախաղի, խօսակցութեան և գնդամուղի սրահներ։

ԱՄԵՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆԵՐ ՎԻՇԻ ԿԵՐԹԱՆ

Ամէն տեղեկութեանց համար դիմել Ընկերութեան, Պուլվառ Մոնմարթր, 8, ի Փարիզ։

ԿՈՒՏՈՒՈՆ ԿԻՒՑՕ հեղուկ մը է զոր Բարիզի բժշկ մեծ հիւանդանոցներու, ինչպէս եւ. Պրուքսէլի, Վիէննայի, Լիոնի և այլն մէջ փորձած են ընդդէմ հարբուխի, որոն չիգի, ընչարգելութեան, մարթի հիւանդութեանց սպքիւնի եւն։

ԿՈՒՏՈՒՈՆ ԿԻՒՑՕ իր բաղադրութեամբ ունի Վիշիի ջրին յատկութիւնները, եւս աւելի կազդուրիչ ըլլալով։ Ուստի և Նշանաւոր դարման մըն է ընդդէմ ստամոքսի հիւանդութեանց։

Ինչպէս յայտնի է, բոլոր բժիշկներ կ'ըլլեն ամէնէն ազդու հականեխական դեղեր. այս պատճառաւ է որ «Կուտռօն կիւյօ» համաճարակի եւ տաքերու ատեն գիւղական եւ առողջապահիկ ըմպելիք մըն է որ կը զովացնէ եւ կը մաքրէ արիւնը։

«Այս պտղատուութիւնը յառաջ բերելու համար, ինձ ընծայեալ պիէսիլբոկան կերպով»։

Բրոֆ. Պազէն, բժիշկ Սէն-Լուի հիւանդանոցին

Մի միայն ի Բարիզ, Ժագոպ փողոց, Թիւ 19, կը պատրաստուի ճշմարիտ ԿՈՒՏՐՈՆ ԿԻՒՑՕՆ։

ԴԵՂ ՋԵՐՄԻ ԵՒ ՏԵՆԴԻՍ

Տօքթէօր Լիէրի ջերմային հիւանդութեան, այսինքն որ անխառն բողոքութեան մի է զուտ [illegible], է [illegible] և ազդու կազդուրիչ ամէն տեսակ ֆիզիքական խանգարմանց, որ յառաջ կուգան ճահճային ժայռերու ջերմոտ կլիմայի կամ ու առողջական օդերէն, որուն օգտակարութիւնն և ապաքինիչ առողջ յատկութիւնն երաշխաւորեալ է նորա անհամար արդիւնքը առողջ գիտունի ամէն։ Այս ֆիզիքական խանգարութիւն յառաջ կուգան օդին մէջ լողացող թունաւոր անտեսանելի նիւթոց միջոցաւ, որք թոքերէն անցնելով կը մտնեն արեան մէջ, կը խանգարեն ,հարդն և յառաջ կը բերեն տեսակ տեսակ ջերմեր և տենդեր, և արեան թունաւորում. որոց առ անուններ նշանուած է. ջերմ և սարսուռ, թագաւորական ջերմ, ընդհատեալ ջերմ մաղձային տենդ և հրատապ տենդեր։

Թունաւորեալ օդերէ պատճառեալ հիւանդութիւնք կը պատահին այն տեղեր ուր մթնոլորտ ապականեալ և թունաւորեալ է ճահիճներէ կամ ճահճախառնուրներ, վայրերէ մահաճառ նիւթեր, կամ բաց տղմանցներէ և ականներու ծակտիներէն ելած թունաւոր կազերով, զորս մարդիկ ծծեն շնչառութեամբ։

Այերի ջերմի ու տենդից դեղը կը ընէ այս թունաւոր նիւթոց [illegible] ազդեցութիւնք գուրս կը գտնէ զայն մարմնոյն մէջէն, որոյ գործածութիւնն առողջապէս անվտանգ և անձնաս է և օգտաւէտ առողջ, միայն թէ տրուած հրահանգի համեմատ գործածուի. կը ծախուի Միացեալ և իրաց Ամերիկեան վաճառատան մէջ ի Ղալաթիա, Կ. Պոլսոյ։

350

THE LANCASHIRE

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Ի ՄԱՆՉԵՍԹԸՐ, ԱՆԳԼԻԱ

ՀԻՄՆԵԱԼ 1852 — ՀԻՄՆԵԱԼ 1852

THE LANCASHIRE INSURANCE COMPANY

Դրամագլուխ Անգլ. Ոս.	3,000,000
91 դկ. 31ին աւանդ տրուած գմ.	1,771,006
1891 դեկ. 31ին պահեստ	1,362,953
Հասոյթ 1891 ին	1,051,329

Այս ընկերութիւնը ընդդէմ հրդեհի կապահովէ ամէն տեսակ շէնք, կահ, ապրանք, ի Պոլիս և ի շրջակայքն, ինչպէս և նաւերու մէջ ապրանքներ, նաւահանգստին մէջ. վնասի առեն արագ և բոլորովին վճարում։

Տեղեկութեանց համար դիմել առ գործակալութիւն ընկերութեան, 1 և 2 Ինգլէթ փաշա խան Ղալաթիա։

Զեղչեալ գներ

Ներկայացուցիչ

Ռ. Մ. ՊՈՆՏ

564 (ՊՈՆՏ, ՍԻԼԼԸՐ ԵՒ ԸՆԿ.)

ՏՊԱՐԱՆ

ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ

Պատիւ ունի ազդարարել արգոյ հասարակութեան թէ՝ յետ այսօրիկ յանձն կ'առնու ամէն լեզուաւ այլևայլ տպագրական գործեր, մաքուր միանգամայն չափաւոր գներով, որպէս պահարանի վրայ հասցէներ, նամականգլուխք, վաճառականական նամակներ, հարսանեաց հրաւիրագիրք, մահազդք եւն. եւն. մասնաւորաբար վայրկենական այցաքարտք։ Գաւառներէ եղած յանձնարարութիւնք կը կատարուին ամենայն ճշդութեամբ։

Փափաքողք պէտք է դիմեն առ ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՑ ի Նորատունկեան խան, Ղալաթիա Կ. Պոլսոյ։

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՑ

ՔԻՒՆԱՐՏ (CUNARD)

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ

Ուղ. ուղեւ. երկու անգամ կը ճամբեն Լիվըրփուլ և Պոստոնի մէջ

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ըմպրիա	7718	Փաւոնիա	4845
Էթրուրիա	7718	Գեթրիա	4531
Սերվիա	7391	Սամարիա	3574
Ամբրիա	7268	[illegible]	2408
Գամփանիա	5687	[illegible]	2393
[illegible]	5577	[illegible]	2166
Կալլիա	4809	[illegible]	2246
[illegible]	4667	[illegible]	2144
[illegible]	[illegible]	[illegible]	899
[illegible]	1876	[illegible]	1855
Շերվոուտ	1614		

Շերվուտ շոգենաւը, նաւապետ Քինկ, Լիվըրփուլէն աստ կը հասնի դէպի ամսոյս 23ին։

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Ջ. ՃՕԼԻ գործակալ

Thomas C. Joly

Ալեքսանտրիա խան Թիւ 401

17 Ղալաթիա

ՀԱՐՄԱՆԵԿԵԱՆ ՕՏԵԴԿՈՒՆՔ

ԳԵՂԵՑԿԱՑՈՒՆՈՂ, ՄԱՔՐՈՂ ԳՈՅՆԸ, ՄԻՇՏ ՕՏԵԴ ԿՈՓԹԻԹ, ՄԻՇՏ ԹՈՐՄ։

Ընդամենն մը փորձը պիտի համոզէ ամէն Տիկին թէ որչափ գերազանց է այս ուլիշ ամէն հեղանիւթերէ և բազմաթիւ փոշիներէ։ Ոչ այլն անգամ գործածելով ալ, որ քանի մը վայրկեանի գործ է, պիտի տեսնուի խնդիր որ երեսը, վիզը, թեւերը և ձեռուըները պիտի առնուն անոյշ փափկութիւն մը և մարմարիոնի փայլ, հանգերձ շուշանի և վարդի գունով և բուրմամբ։ Սապոնի գրգռիչ յատկութիւնները կը հանդարտեցնէ։ Ընհետ կ'ընէ մորթի սեւուքը, երեսի և ձեռքի ցաները, արեւայրուքը, և ուրիշ ամէն բրտութիւն և բծաւորութիւն։ Եւ աս ամէն բանով՝ անկարելի կ'ընէ մատնուիլ թէ արհեստով գեղեցկացուած է։

Գլխաւոր Մթերանոցը Լոնտոն է (114 and 116 Southampton Row). Նոյնպէս Բարիզ ու Նիւ Եորք։ Կը վաճառուի սափրիչներու, անոյշ հոտագործներու և անգղիացի դեղագործներու քով։

Մեծաքանակ վաճառում Իզմիրի Բ. Հ. Քիւլիւքեան եղբարց քով, Նենի ժամի փողոց, 18, Պոլիս և Խամուշ Բաբեանս, Ելլիզբէ Քալընդրը, Ղալաթիա փոքրաքանակ վաճառման Բ. Հ. Քիւլիւքեան եղբարց քով, Պոլսոյ կամուրջին Ճոսեֆ, 17, եւ Բերայի Մեծ Փողոց, 158, Քանձի, բրիտանական դեղարանը և Իզիսոր, հասավանա, Մեծ Փողոց Բերա, 433։

NEVRALGIES ՋՂԱՑԻՆ ԱՆԿԱՐԳ, ՍՆԱՐԹԻՍ ԽԻԹԻ, և ջղային բոլոր հիւանդութիւնք կը բուժէն ՏԻՒՔ. ՔՐՈՆԻԷԻ ԱՆԴԻՆԵՎՐԱԼԹԻՔ գեղահատներով։ Տուփը 3 Ֆր.—Պաշտօնական Գործարանատեարց Միութեան գրոշմը։ Կեդրոնատեղին Դեղ. Ռամպիւթ, 23, Մոնէ փողոց Բարիզ։ Ի Կ. Պոլիս Մեզիքի և ընկ., դեղավաճառ և ամէն շատ դեղարաններ։

COMP[AGNIE] RUSSE

DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթուան երթեւեկութիւնք

Բշ. 3/15 Օտեսայի սուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի։

Գշ. 4/6 Աղեքսանդրիոյ ուղղակի սուրհանդակ. ժամ 5ին յետ միջօրէի. Պիրէյի ճամբով.

Դշ. 5/17 Սեվաստոպոլի սուրհանդակ, առաւօտեան ժամ 10ին։

Դշ. 5/17 Սուրհանդակ դէպի Քաֆ Սուրիոյ նաւահանգիստները մինչեւ Պաթում, [illegible] ժամ 11ին։

Զ. 6/18 Օտեսայի սուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի։

Բշ. — Մայիս 4/16, երեքշաբթի օր Կ. Պոլսէն դէպի Սուրիոյ նաւահանգիստները մեկնող ու. գեւորք Ջաֆաֆիոյ մէջ պիտի հանդիպին Թրիպոլի Պէյրութ, Յոփա, և Բօր-Սայիտ գորցով ջրանցքէն։

9

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Ազնուկեւ-Անգլիոյ, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի մէջ

ԹՈՄՍԱՍՈՒԻԼՍԸՆ ՈՐԴԻՔ

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
[illegible]	2000	Ֆլամինկօ	1600	Բալերմօ	3200
[illegible]	3000	Կալիկօ	5500	[illegible]	1700
[illegible]	5500	Կիգանօ	2200	[illegible]	1500
[illegible]	2300	Կօզօ	1800	Բօլօ	1000
[illegible]	3000	Կրօտօ	2200	[illegible]	2800
[illegible]	3000	Հիրօ	2000	[illegible]	4400
[illegible]	2200	Հիտալկօ	3500	[illegible]	3200
[illegible]	2000	Հինտու	7000	[illegible]	3000
[illegible]	8800	Հումպեր	1200	Ռոմէօ	3500
Գեւրօ	2600	Այակօ	5000	[illegible]	3500
[illegible]	2500	Ճինօ	2300	[illegible]	4000
[illegible]	2100	Քեյրօ	2000	[illegible]	8200
[illegible]	2000	Քօլբոն	4200	Սաքֆօ	2000
[illegible]	2700	Քօմօ	2200	[illegible]	2000
[illegible]	5000	Լէօ	2000	[illegible]	4300
[illegible]	4500	Լեզանթօ	4500	[illegible]	3000
[illegible]	3400	Լիվօրնօ	3000	[illegible]	1200
[illegible]	3500	[illegible]	1500	[illegible]	2800
[illegible]	2500	Մարքոնօ	4500	[illegible]	900
[illegible]	4800	Մարթելլօ	6500	[illegible]	3000
[illegible]	2100	Մէլօ	2000	[illegible]	6000
[illegible]	2600	[illegible]	3100	[illegible]	3600
[illegible]	3000	Նիկօ	2000	[illegible]	1000
[illegible]	3200	Օրլանտօ	3000	[illegible]	200
[illegible]	2600	Օթելլօ	3000	[illegible]	200
[illegible]	800	Օփորթօ	4500	[illegible]	140
[illegible]	700	Օթթօ	2000	[illegible]	120
Եօրքշըր Մանարք					9000
[illegible] Մանարք					8000
[illegible] Մանարք					8100

[illegible]

Դիմել առ Յ. ՀԻԼՏ ԵՒ ՈՒԻՑՕ

Գործակալք

Թիւ 17-18. Քիւչիւք Միլլէթ

293 խան Ղալաթիա

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԿԱԶԵԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՒՔԵԱՆ

Ն. ԲԱՏԷՆ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսէյլի և Պաթումի մէջ [illegible]

«Մինկրէլի» շոգենաւը մայիս 16ին երեկոյեան ժամ 5ին (Ը. Ե.) պիտի մեկնի Կ. Պոլսոյ նաւահանգիստէն դէպ ի Պաթում, հանդիպելով Սամսոն, Կիրասոն և Տրապիզոն։

«Արմէնի» շոգենաւը, մայիս 23ին Մարսիլիա պիտի ուղեւորի։

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեան ուղեւորութիւնն ի միասին նաւով։

Ա. կարգ 245 Ֆրանք

Բ. » 175 »

Յուղարկի և պրոֆ [illegible]

Նաւագնացի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակալատուն

ԹԻՄՈԹԷ ՐԸԳՈՒԼ

477 Մահմուտ Ալեւէ Փրանկ [illegible]

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվրբուլի և Միջերկրականի մէջ բանող շոգենաւք

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
[illegible]	4200	Աֆրիկօ	3000
[illegible]	4000	[illegible]	3000
[illegible]	4000	[illegible]	3000
[illegible]	3250	Բէրա	3000
[illegible]	3250	[illegible]	800
[illegible]	3250	[illegible]	800
[illegible]	3250	[illegible]	700

«Սֆինքս» շոգենաւը, Նաւապետ Բէյլի, մայիս 3ին Լիվրբուլէն աստ կը սպասուի ընդհանուր վաճառքով։

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և Ընկ.

Ռաիթօլ խան

ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.

292 31. Ճէյմս Սդրիդ Լիվրբուլ

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ

ՍՏԵՓԱՆԱՔԻ Կ. ԲԵԶՃԵԱՃԵԱՆԻ ԵՒ ԸՆԿ.

Ղալաթիա, Մուրէ խան, Վոյվոտա փողոց Թիւ 2

Մեր դրամատունը կ'ընդունի առեւտրական կամ սեղանաւորական ամէն ձեռնարկ ի մայրաքաղաք եւ օտար երկիրներ, յոյժ նպաստաւոր պայմաններով բաժնեթուղթի վրայ փոխատուութիւնք գանձմունք ստոյ և յօտար երկիրս, վճարում տոկոսի կտրոններու եւ ալնքտոմսերու, ի հրամանի տոմսեր կը յանձնէ մեծ և փոքր Ցունաստանի, Իտալիոյ եւ Թուրքիոյ վրայ։ Եւրոպական տէրութիւններէն երաշխաւորեալ վիճակահանութիւններու պարտաթուղթեր թէ կանխիկ թէ ամսական 20էն 100 ղրշ. վճարումներով եւ ամէն դիւրութիւնք յաճախ բդայ վիճակահանութեանց եւ շահերու գանձման քանի մը։ Ի ստորեւ նշանակեալ պարտաթուղթերէն ամէն գնող առաջին վճարումէն տէր կ'ըլլայ պարտաթուղթին՝ պաշտօնագրով մը որուն կը միանայ պարտաթուղթին թիւը կրող նամակ մը և այդ թուականէն իրաւունք կունենայ ամէն վիճակահանութեան, և թիւն ելնելուն պէս իրաւունք ունի իր շահած գումարին ամբողջական վճարման։ Գնուած բաժնեթուղթին տոկոսները գնողին կը վերաբերին առաջին վճարումէն խկ։ Աւելորդ է պարզել բոլոր առաւելութիւնն որ յառաջ կուգայ պարտաթուղթեր գնելու այս միջոցէն այն անձանց համար որք ամիսը փոքր գումարներ ունին տրամադրելի։ Եւ որք օգտակարապէս և երաշխաւորութեամբ կարողէին ի կիր առնել իրենց փոքր խնայողութիւնները՝ յոյս ունենալով հարստութիւն շինել առանց զոհողութեան։ Միակ միջոց կարենալով ամիսը 20էն 100 ղրուշ տրամադրելի ընել պարտաթուղթերու գնման համար, առանց վնասու, նոյն իսկ եթէ բախտը նպաստաւոր չըլլայ ժամանակէ մը ետք կը տիրացուի տոկոս բերող պարտաթուղթի մը, 200էն 500 Ֆրի դրամագլխոյ մը։

ՊԱՐՏԱԹՈՒՂԹԵ	Տարեկան վիճակ-հանութեանց թիւեր	Մեծ թիւերուն գումարը		Ամսական տարեկան վճարումը		387
Ցունաստանի Ազգ. Պանքան 4 %	3	Թիւ 27, Ֆր.	300,000	Ֆր.	16	ղրշ. 100
Քրէտիթ Ֆոնսիէր տը Ֆրանս 3 %	6	,, 591, ,,	1,060,000	,,	15	,, 100
Անքաէօն քոմիւնալ փարիզի 3 %	4	,, 352, ,,	1,500,000	,,	12	,, 100
Քանալ Սիւէզ եգիպտական 3 %	12	,, 312, ,,	1,500,000	,,	7.50	,, 50
Քրէտիթ Ֆոնսիէր տը Ֆրանս անտոկոս	2	,, 444, ,,	314,000	,,	7.5	,, 20
Անքաէօն Քոմիւնալ Պրուքսէլ քաղաքին	6	,, 141, ,,	295,000	,,	2.50	,, 20
Սմ. պարտաթուղթ անտոկոս	6	,, 300, ,,	3,600,000	,,	....	,, 20

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻՅԷ

ԿԻՐԱԿՆՕՐԵԱՅ ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՅՑ

1893 ԱՊՐԻԼ 15 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ ՕՐԷՆ ՍԿՍԵԱԼ ՄԻՆՉԵՒ ՄԱՅԻՍ 19

Վոսփորէն Իջնող շոգենաւեր

11 30 Պեպէք. Արնավ. Գուրուչ. Օրթաք. Պէշիք.
11 40 Ենիմ. Մէզ. Պէյքօզ. Թար. Ենիք. Միրկ. Ռ. Հիսար Պեպէք. Արնավ. Գուրուչ. Օրթ. Պէշիքթաշ
1 30 Գանտ. Վանիք. Չէնկէլ. Պէյլէր. Գուզկ.
11 45 Պէյգօզ. Պաշչէ. Զուպ. Գանլըճ. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ.
1 40 Պէյգօզ. Պաշչէ. Ենիք. Գանլըճ. Պօյաճ. Ռ. Ա. Հիսար Գանտիլ. Արնավ. Չէնկէլ. Պէյլէր. Օրթք. Գուզկ. Իսկիւտար Պէշիք. Գապաթաշ
12 45 Ենիմ. Մէզար. Պէյք. Թարապ. Ենիք. Խոթ. Միրկ. Ռ. Հիսար Պեպէք. Արնվ. Գուրչ. Օրթք. Պէշիքթաշ։
2 — Ենի մահալլէ Մէզարպուրնու Պէյքօզ. Թարապ. Ենիք. Միրկ Ռ. Հիսար Պեպ. Արն. Գուրչ. Օրթ. Պէշիք.
1 15 Ռ. Ա. Գավաք Ենիմ. Մէզար. Պէյքօզ Թարապ Պէյգօզ Ռ. Պաշչէ Զուպուգլու Գանլճ Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Չէնկէլ Պէյլր. Գուզկ. Պէշիք.
2 45 Ենիմ. Մէզար. Պէյք. Թարապ. Պէյգօզ Պաշչէ Զուպուգլ Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք Չէնկ. Պէյլր. Գուզկ. Իսկ.
3 5 Ենիմ. Մէզար. Պէյքօզ. Թարապ. Ենիք. Սթէն. Միրկ. Պօյաճ. Ռ. Հիսար Պեպէք Արնավ. Գուրչ. Օրթաք. Պէշիք.
4 15 Ենի մահալլէ Մէզար. Պէյք. Թարպ. Ենիք. Սթէն. Միրկ Պօյաճ. Ռ. Հ. Պեպէք Արնվ. Գուրչ. Օրթաք. Պէշ.
4 30 Պէյգօզ Պաշչէ. Զուպուգլ. Գանլճ. Ա. Հիսար Գանտիլլի Վանիք. Չէնկլ. Պէյլր. Գուզկ. Իսկ.
5 45 Ենիմ. Մէզար. Պէյք. Թարապ. Պէյգօզ. Ենիք. Սթէն. Միրկ. Պօյաճ. Ռ. Հիսար Պեպէք Արնավ. Գուրչ. Պէյլր. Օրթաք. Պէշիքթաշ
7 — Միրկ. Ռ. Ա. Հիսար Գանտ. Արնվտ. Չէնկ. Պէյլրկյ. Օրթք. Գզկնճ. Պէշիք. Իսկ.
7 — Ենիմ. Մէզարպ. Պէյքօզ. Թարապ. Պէյգ. Պաշչէ. Ենիք. Միրկ. Գանլճ. Ռ. Ա. Հիսար Գանտիլ. Արնավ. Չէնկէլ. Պէյլ. Օրթաք. Գուզկ. Պէշիք. Իսկ.
7 45 Ա. Ռ. Գավ. Ենիմ. Մէզ. Պէյքօզ. Թարապ. Ենիք. Միրկեօն. Ռ. Հիսար Պեպէք. Արնվ. Գուրչ. Օրթաք. Պէշիք.
8 45 Ենիմ. Մէզար. Պէյքօզ Ենիք Թարապիա Պէյգօզ Պաշչէ. Զուպ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Իսկ.
9 — Ենիմ. Մէզարպ. Պէյքօզ. Թարպ. Ենիք. Սթէնիա Պօյաճ. Ռ. Հիսար. Արնավ Օրթ. Պէշիկ.
10 10 Ենիմ. Մէզարպ. Պէյքօզ. Թարապ Ենիք. Միրկ. Ռ. Հիսար Պեպէք Արնավ. Գուրչ. Օրթ. Պէշիք.

Վոսփորէն Ելնող շոգենաւեր

1 15 Պէշիք. Օրթաք. Գուրչ. Արնվ. Պեպէք Ռ. Հիսար Պօյաճ. Միրկ. Ենիք. Թարապ. Պէյքօզ. Մէզ. Ենիմ.
1 15 Պէշ. Օրթ. Գուր. Արնվ. Պեպէք Ռ. Հ. Միրկ. Ենիք. Թարպ Պէյք. Մէզ. Ենիմահալլէ
3 15 Պէշիք. Օրթաք. Գուրուչ. Արնվ. Պեպէք Ռ. Հիսար Միրկ. Ենիք. Թարապ. Պէյքօզ. Մէզար. Ենիմ.
2 45 Իսկ. Գուզկ. Պէյլէր. Չէնկ. Վանիք. Գանտ. Ա. Հիսար Գանլըճա. Զուպ. Պաշչէ Պէյգօզ
3 35 Գապաթ. Իսկ. Պէշիք. Գուզկ. Օրթ. Պէյլ. Չէնկէլ. Արնավ. Գանտ. Ա. և Ռ. Հիսար Գանլըճ. Միրկ. Ենիք. Պաշչէ. Պէյգ. Թարպ. Պէյքօզ. Մէզար Ենիմ.
4 30 Պէշիկ. Օրթաք. Գուրչ. Արնավ. Պեպէք Ռ. Հիսար. Միրկ. Սթէնիա Ենիք. Թարպ. Պէյքօզ. Մէզարպ. Ենիմ.
5 15 Իսկ. Պէշիք. Օրթ. Գուր. Արնվ. Պեպէք Ռ. Հիսար Միրկ. Ենիք. Թարպ. Պէյքօզ. Մէզպ. Ենիմ. Ռ. Ա. Գավաք
5 20 Իսկ. Պէշիք. Գզկնճ. Օրթաք. Պէյլէրպէյ Չէնկլ. Արնվտ. Պեպէք Գանտիլ. Ա. Ռ. Հիսար Գանլճ. Միրկեօն
6 — Գապաթ. Պէշիք. Օրթաք. Արնավ. Պեպէք Ա. Ռ. Հիսար Միրկ. Ենիք. Պէյգօզ Թարպ. Պէյք. Մէզարպ. Ենիմ.
7 — Պէշիք. Իսկ. Գուզկնճ. Պէյլէր. Չէնկէլ. Արնավ. Գանտ. Ռ. Հիսար Պօյաճ Գանլըճա Ենիք. Թարպ. Պէյքօզ. Մէզար. Ենիմահալլէ
8 30 Պէշիքթաշ Օրթ. Գուրչ. Արնվտ. Պեպէք Ռ. Հիսար Միրկ. Ենիք. Թարապ. Պէյքօզ. Մէզարպ. Ենիմ.
9 30 Պէշիկ. Օրթաք. Արնավ. Գանտ. Ռ. Հիսար Պօյաճ. Գանլճ. Ենիք. Պէյգօզ. Թարպ. Պէյքօզ. Մէզար. Ենիմ.
10 5 Գապ. Գուզկ. Պէյլէր. Չէնկ. Վանիք. Գանտ. Ա. Հիսար Գանլըճա Զուպուգ. Պաշչ. Պէյգ. Մէզ. Ռ. և Ա. Գավաք.
10 — Գապ. Պէշիք. Իսկ. Գուզկ. Պէյլ. Չէնկէլ. Գուրուչ. Արնավ. Գանտ. Ա. Ռ. Հիսար Գանլճ. Միրկ. Ենիք. Պաշչ. Պէյգօզ
10 20 Պէշիքթաշ Օրթաք. Գուրուչ. Արնավ. Պեպէք Ռ. Հիսար Պօյաճ. Միրկեօն Սթէնիա Ենիք. Թարպ. Պէյք. Մէզարպ. Ենիմ.
11 10 Իսկ. Գուզկ. Պէյլէր. Չէնկ. Վանիք. Գանտ. Ա. Հիսար Գանլըճ. Պաշչ. Պէյգ.
11 20 Պէշիք. Օրթաք. Արնվ. Պեպէք Ռ. Հիսար Միրկ. Ենիք. Թարապ. Պէյքօզ. Մէզար. Ենիմ.
11 30 Պէշիք. Գուզկ. Օրթ. Պէյլէր. Չէնկ. Վանիք Պեպէք.
12 15 Պէշիք. Օրթաք. Գուրչ. Արնավ.

ԼԻՒՆԻՕՆ L'UNION

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ

Հաստատեալ ի Փարիզ, իւր կեդրոնավայրն, Պանք փողոց, 15

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

33

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

ՀԻՄՆԵԱԼ 1828ԻՆ

Դրամագլուխը	Ֆր. 10,000,000
Պահեստի դրամ	» 6,700,000
Գանձելի ապահովագին (Բոլոր)	» 63,770,000
1890ի հասոյթք	» 15,000,000
Հրդեհի վնասուց վճարուած	» 160,570,000

Պ. Պ.
Ա. Տ'ԷՅԹՕՆ, ... ոգւոյն երեսփոխան, նախկին վարիչ Ֆրանսական Պանքայի, Նախագահ Ֆռանսայի Հարաւային երկաթուղեաց ընկերութեան, ՆԱԽԱԳԱՀ.
Ս. ՄԱԼԷ, Մալէ եղբարց Դրամատունէն, Նախագահ «Բարիզ-Լիոն-Մէտիթէրրանէ» եր կաթուղեաց ընկերութեան, Նախկին Օսմ. Կայս. Պանքայի, ՓՈԽ-ՆԱԽԱԳԱՀ ԻՒՆԻՕՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ.
Թ. ՕՏԵՆ, Նախկին դրամատէր, Նախագահ Վիէյլ Մոնթանեի և Լեյնոեի ածխահանաց Ընկերութեան.
ՀԻՐՍԷԼ, Նախագահ Մէյնեզինի Ցամային Ապահովագրական ընկերութեան.
ՍԷ. ՃԷՅՄՍԸՆ, Հօթինկեր և Ընկ. դրամատանց տունէն.
Ֆ. ՄԻՇՕ, Նախկին Նախագահ Սէնի Առեւտրական Ատեանին, վարիչ Ֆրանսական Պանքայի, վարիչ Ֆռանսայի Հիւսիսային երկաթուղին.
Հ. ՄԻՐԱՊՕ, Միրապօ Բաքոր, Բիէտարի և Ընկ. դրամատանց տունէն.
Ա. ԹԻՒՐՆԷՅՍԸՆ, Լոնտի երկաթուղեաց Ընկերութեան վարիչ.
Ա. ՎԷՐՆ, Վէրն և Ընկ. դրամատանց տունէն, վարիչ Ֆրանսական պանքայի, տեղ. ուղի Ֆռանսայի Հիւսիսային երկաթուղեաց ընկերութեան, վարիչ Օսմ. պանքայի.

ԴԷՇԻ ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ) Պ. Պ. ՇԱՐԼԸ ՌՕՊԻՐ. Նախկին պետական խորհրդական, ՏՆՕՐԷՆ
Պոլոն Ժ. ՍԷՌՈՒԶ, Նախկին ելեւմտական քննիչ, ՓՈԽ-ՏՆՕՐԷՆ

ԿԵՆԱՑ ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ) Պ. Պ. ԱԼՊԷՐ ՖՈՒՌ, Տնօրէն
ԷՕԺԷՆ ԼԸ ՍԷՆ, Փոխ-Տնօրէն

ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂ

ՀԻՄՆԵԱԼ 1829ԻՆ

Դրամագլուխը	Ֆր. 10,000,000
Պահեստի դրամ.	» 93,8
Կենաց համար վճարուած	» 59,000,000
Ապահովագրեալ գումարը	» 243,580,000

Ընկերութեան դրամատունը ի Կ. Պոլիս. ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

Մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել առ Մասնաւոր Տնօրէնն Կ. Պոլսոյ, **ՍԻՄՈՆ ՔԱՅՍԷՐԼԵԱՆ**, Ղալաթիա, Մահմուտիէ փողոց, Քամանտօ Պանգայի դիմաց, Եըրամեան խան, Թիւ 2